

№1 конфієкаті другий наклад!

Почтову належність
оплачено гуртом.

Неділя 27. квітня 1924.

ЦІНА СВЯТОЧНОГО
ЧИСЛА **600.000 Мп.**

НОВИЙ ЧАС

ІЛЮСТРОВАННИЙ ПОЛІТИЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ЧАСОПИС

Ч. 31. (48) | **Львів** | ВИХОДИТЬ ДВА РАЗИ В ТИЖДЕНЬ. | **Луцьк** | Рік II.

ПЕРЕДПЛАТА в КРАЮ
місячно 2.400.000.
В Америці річно 4 доларя.

АДРЕСИ:

„НОВИЙ ЧАС“ Львів, Руська 18.
„НОВИЙ ЧАС“ Луцьк.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА КОРДОНОМ
місячно рівновартість 15 кор. чег.
одно число 150 кч.

ОСІП БОДНАРОВИЧ.

Звершилося найбільше із чудес...

Нащо здалась заїла злість ворожа?
Нащо здались катовання катів? —
Грїб розваливсь, упала ниць сторожа —
Світ затремтів ..

І кат тремтить, дрожить страхом здійснятий —
Звершилося найбільше із чудес:
Скатований, замучений, розпнятий
Христос воскрес!

ЮРА ШКРУМЕЛЯК.

Велика Неділя.

*...Знаю — прийде Велика Неділя
І син Бога у славі повстане —
Задрожіте і бійтесь погане!*

*Ви ж відважно тоді приступіте,
Вірні Правді, замучені діти,
І на путь сипте квіти і зілля!*

*Тож наспіла давна ваша мрія!
То від неї бе світло луною,
Що манить вас і рве за собою,
І в надіях вам душі леліє!...*

У свято Воскресення.

„Христос воскрес!“ — Оці веселі слова лунатимуть по всій Україні, як довга вона і широка. А в купі з ними слова: „смертю смерть поправ“. Тоді радітиме всякий. Бо не згасла ще глибока підсвідома віра, що Христос, жертвуючи життям побідив смерть. Бадьорний гомін понесеться разом з весняним леготом понад поля і звуки гимну Христового Воскресення зіллються з трепетом воскресючої природи.

„Смертю смерть побідив“... Чи не повинні ці слова глибоко запасти у серця перш усього наші, українські? Чи не повинні ми вдуматись у них, зібравшись сьогодні на майдані коло церкви, забуваючи — при святі — на алідні, зі зворушливою — при святі — надією

на краще майбутнє? Христос знівечив гріх Своєю жертвою, біль Його тіла прогнав примари смертельної проласти в грісі і вивів людей із п'яни на битий шлях, осяяний надією вічного щастя. Оцей світлий приклад хай стане нам упімненєм, як великої жертви, бо жертви Бога, треба було, аби вратувати рід людський. І хай кожен подумає, кільки він жертвував собою, своїм майном, своїм зусиллєм, аби вивести нещасний український народ із теперішньої безпросвітньої темні народнього нещастя? Відповідаючи „воістину воскрес“! мусимо знати, що воскресенне попередив біль, попередила жертва життя. І коли кожний принесе жертву не зі свого життя, лише безкорисну жертву спов-

нення обов'язку Українця супроти української нації, уже тим творитиме — спільно з усіми — одну велику жертву нації, яка стане одночасно вістуном її воскресення.

Христос воскрес!...

Чому?

Чому усі народи, великі, чи малі стремлять до своєї держави, а як її стратять, то безмежна жалоба — туга налягає на цілий на рід?

Чому, хоч і туга наляже душу народа, всі і кожний зокрема не піддаються зневірі, не страхають їх ні тюрми ні заслання, ні шибениці ні катування?

Чому наприклад Поляки, після того, як втратили свою державу, як польську землю розібрали поміж себе їх вороги — вони ні на мить не переставали мріяти про здобутте своєї власної держави. Москалі і Німці відобрали їм школи, поназначували учителями польським дітям Москалів, або Німців, навіть молитися заборонили по польськи, з душі хотіли вирвати любов до рідного краю. Їх по тюрмах саджали, мучили, висилали на Сибір, а вони гинули, но думку деляли про свою хату — державу.

Гинули вони і тисячами, але десятки тисяч наростало свіжих воївників за волю народа. Вони знали, що ціле своє життя будуть їх переслідувати вороги, що не знають вони хвилі спокою, як не вирічуться думки про свою державу, а однак не вирікалися.

Та, чи лише у Поляків були такі тисячі? Кожний народ мав таких і має і мусить мати.

Бо чи слаба пташина, чи грізний лев замкнені у клітці — ніколи не покидають думки вирватися з кайдан і полетіти на волю.

Ой бо чарівне це слово. Скільки людського життя пішло за нею. Гинули люди, а на їх обличчю яснів усміх. Бо гинули вони за Волю.

Чому?

Спитайте матір, чому любить свою дитину.

Чому любить? Бо не може не любити, вона любити мусить!

Так само не можна не любити волі.

Я. А. Б. ЦУРКОВСЬКИЙ.

Христос воскрес!

Немов ранений звір
в помсті стогне Ізраїль;
Його жорстокий біль —
в глухий сплітаєсь голос:

— „О Месії, Месії нам дайте —
нім Демон заворожить нас в морок!“
— „Хай з лукавих оков
Чорних Сил і Саволі —
засіє у серцях Любов,
заакордиться музика Волі!“
— „Нім убійчий потисне мороз,
хай воскресне із гробу Христос!“

Ударив грім, заблис вогонь,
земля бурхливо задріжала...

— „Продер Темряву, прірвав страждання —
Звитязь уйшов грізній Загладі!“
— „Нове життя, величне Духа царювання,
осяє серпанком сонця кос —
тремтить в майбутньому свічаді!“
— „Під шепіт ранніх, чистих рос
із мертвих встав — воскрес Христос!“

Сонце сміється промінням златокрилим
і Радість креше у нетрях душі...

Злий Дух прокльони громами метас
скулившись злющо, наче пес;
по землях весело лунає;

— „Христос воскрес!“
— „Христос воскрес!“

Христос Воскрес!

Усім нашим передплатникам, читачам і прихильникам, тим, що нас люблять і тим, що не люблять, усім, усім бажаємо сьогодні ВЕСЕЛИХ СВЯТ!

СИЛА ДЕРЖАВИ.

Політичний апарат держави — це страшна сила, особливо в наші часи, коли всі (існуючі в середні віки) права корпорацій і станів, які з успіхом робили опозицію державі, — знищені. Через колонізацію, через усталення довіл них конституційних та інших законів, через вивозові і ввозові тарифи, фінансову і податкову систему, через закордонну політику, особливо тор-

ЮРА ШКРУМЕЛЯК.

Незвичайна річ.

(Великоднє оповідання вояка).

Здається, що кожний Великдень — а особливо сама воскресна неділя — буде зворушувати мене, — приводячи мені на пам'ять одну подію, яка під деяким оглядом є незвичайна. Оповідав мені про неї мій вірний товариш Микола Я., якому я не маю причини не вірити; але всетаки я сумнівався в правдивість його слів, — бо я не довіряю взагалі так званім „незвичайним“ подіям, колиби я сам не був частинним свідком правдивості його пригоди. Впрочім перекажу її читачам, хай самі собі вироблять погляд на те: можлива, чи неможлива в світі така пригода!

Тамтой великоднень провів я — в селі К. над Золотою Ляпою, власне в домі свого товариша Миколи Я., що є сином тамошнього управителя школи. Гостилч мене там дуже щиро і я вже надіявся, що проведу бодай одні свята „як Бог

приказав“ — спокійно. — бо від 1914 року не мав я спокійного Великодня. Але на жаль не судилося й тепер: сталася подія, що заколотила спокій не лише мені і моїм гостинним господарям але й цілому селу поспувала святочну радість. Та подія зв'язана безпосередно з нашим оповіданням, тому коротко її перекажу.

Рано в воскресну неділю пішли ми з Миколою і з його батьком до церкви. Відправа відбувалася дуже святочно — отже після звичаю й стріляно з моздрів. По посвяченню пасок пустився народ до дому, а я з Миколою станув коло церкви й оглядав стрілі тамошних селян, головню дівчат. Коли на церковнім майдані вже майже нікого не було, ми хотіли також відійти, але оглянувшись назад, ми застрімили під парканом гурток хлопців, що здавалось над чимось нараджувалися. Ми приступили ближче й спитали, о що ходять.

— Хочемо ще раз стріляти, але так як з „мерзера“! — заговорили хлопці і стали набивати моздрі. Ми поставили також заждати і стали

коло ватри, на якій розп'ято гак. Коли моздрі набили а гак розпалився до червоності, взяв його один з хлопців і приложив до створу в моздрі. Я ждав цікавий, який буде гук, — але нараз почув я, що мій Микола оглянувся назад себе, начеби його щось сіпнуло і шепнув до себе: „Ах, знову він!“ — Рівночасно взяв мене поспішно за руку і тягнучи назад під дзвіницю, сказав таким голосом, що я не смів йому опиратися: „Втікаймо — буде зле!“ А до хлопців крикнув: „Киньте це, бо небезпечно!“

Але вже було запізно. Щойно ми оба опинилися під дзвіницею, як роздався страшений гук — і все перед нами вкрилося димом! Та найбільше мене здивувало, що рівночасно я почув десь болячий зойк, що йшов з боку хлопчачого гуртка. Коли дим розійшовся, той зойк став мені зрозумілий. З п'яток парубчків, які майстрували коло „мерзера“, двоє лежало на землі, підпливши кровю, а трьох втікало з криком також залиті кровю! Ми приступили до лежачих і нашим очам представився страшний вид:

говельну, через бюджет видатків, через регуляцію цін, залізнично-тарифну політику, через регулювання справи війни і мира, через впливання на розвиток, чи упадок тої, чи іншої галузі промислу, через фаворизування, або нищення про-

мислового, торговельного розв'язку тої, чи іншої частини держави — може чужонаціональна держава завше звести край до ролі кольтонії, а його населення до значіння соціальних паріїв. (Вітмок: *Інцигур.*)

ЮРА ШКРУМЕЛЯК

Молитва під Єрихоном.

*Боже, дай нам повстати в день Саббата
Та засурмити в труби мосьяжній,
Бо гнете нас Єрихонська злоба, та
З нас Єрихонці клять велеможній.*

*Хай злинуть наші стріли прегострії,
Хай їм блиснуть зловіщо новиною,
Хай падуть наче птиці ті бистрії
В город їх,, богохульців Єдиного :*

*Ждуть Ізраїльські війська хоробрії
На правницю Твою всемогучую, —
Твоя слава, єдинії добра їх, —
Не затьмиж Ти їх хмарою, тучею.*

*Твоє Імя — єдиний достаток їх,
Не дозволяйже врагам поганьбити Його, —
Відбериж Ти жало супостатови —
Хай наш блеск, хай наш грім поразить його !*

один був уже без життя, другий вився в болю втративши одну ногу і око. Річ була в тім, що в майдір насипали за багато порохи і за щільно набили з гори; його розірвало на шматки, які поранили хлопців, а одного вбили. Я стояв остовпілий з жаху і з жалю, аж з того остовпіння збудив мене голос Миколи, який шепотів:

„Вже другий раз, вже другий раз“! Я глянув на Миколу і страшно мені стало; він стояв блідий, блідий, начеби ось-ось мав упасти трупом, а його уста щось шептали.

— Що тобі, Миколо? Ходім геть! — сказав я і потягнув його до дому. Але з голови не виходили мені його дивні слова: „Вже другий раз, вже другий раз“! І коли він дома трохи успокоївся я спитав його цікаво, що означали ті слова і чому його так страшенно зворушила та подія, — його, що прецінь бачив не одну страшну річ на світі і нераз заглядав в очі смерті, яка забирала його товаришів.

— В тім то й річ, любий друже, — відповів Микола — що

смерть забирала моїх товаришів, а мене наче протекційно все лишала в живих. Так, — і казала остерігати мене тим, що повмирали... Бо знай, що й нині я — і ти — уйшов каліцтва а може й смерті лише за дяки осторозі товариша, який не живе вже від 1913 р.!

— Тими дивними словами я не звичайно зацікавився; знав про це Микола і зараз додав:

Слухай, брате, яке диво я тобі тепер розкажу, а ти хочеш вір, а не хочеш — то не вір!

...Тому рівно десять літ, отже в 1913 р., я поїхав на Великлен в село Л. коло Бучача, до мого стрійка, священика. Був у нього син, мій ровесник, Степан, гарний і розумний хлопець. Були ми тоді в сімейній клясі гімназійній, — вік перших молодечих мрій, поривів і першого але палкою і сліпого кохання. Вже в перший вечір мого побуту у нього вразило мене його дивне поведіння; звичайно був він хлопець рухливий, вічно жартуючий і сміючийся зі всіх і вся — а тоді наче хмарою зайшов. Цілий вечір мов води в рот набрав. Зацікавило

мене це і затрівожило дуже, і коли ми оба пішли спати, я спитав його про причину його смутку. І висповідався мені мій Степан. Історія була звичайна: він закохався в одній молодій семинаристокці, яка й „присягнула“, кохати і його „до смерті“. Але вийшло інакше. Трапився семинаристокці укінчений теолог, і ось вона — його найдорожча Стефа виходить за нього заміж. Він сам чув уже їх заповіді в місточку, а слюб має відбутися в тиждень по Великодні. Він не сміє навіть стрінутися зі зрадницею, начеби він тут винуватий, а не вона — але він пімститься, пімститься так, що вона буде нещаслива до смерті!

Так сказав мій Степан — і замовк. Я довго думав, але не міг додуматися, що за „помсту“ готує Степан Стефі, бо сам я ще не був тоді залюблений. То було в великодну п'ятницю, а в неділю рано доконалася „помста“. Ми пішли всі до церкви — і Степан був з нами — але серед богослуження він викрався з церкви, так, що ми аж при кінці свячення запримітили його неприсутність. Неспокійний

Листи

З ВОЛИНСЬКОГО СЕЛА.

І чого нарікати?...

Я не знаю, Братіє Безземельна, чого то між нами є стільки незадоволених з панів... Ніби то пани бажують для нас лиха.. аж, їй Богу, ні!... Вони ж як турбуються нами, як ломлять собі голови, щоб то нам було добре... Прочитайте тільки газети, то побачите; — у Варшаві то аж душно від р'жних конференцій та нарад, а всьо про нас та наші землі радять. Вони, бачите, тільки трохи задрісні. Ніби чого має нас любити ще й якась Ліга Нації; — чого і їй пхати ніс до наших справ?... То й на нас трохи сердиті, що то також сунемо з нашими мужицькими ходаками в панські покої. Ніби що ми, прості мужики, змислимо в таких мудрих справах.

Та воно то й, бачите, гонор панський якийсь не дозволяє, щоби хтось смів їм в таких справах радити..

То пани. — А їх газети, думайте, що?... Навипередки йдуть, хто краще про наше добро скаже...

НА ЛІТО!

НА ЛІТО!

В ЗЕЛЕМЯНКУ!

Роскішне літнисько в скільських горах над Опором. —
Залізнична станція в місці. — Безпосередні поїзди із Львова.

Початок сезону 1. червня.

Вигідні, соняшні комнати. — Смачний і здоровий харч.

Ціни приступні для кожного.

Зголошення слати на адресу: Заряд літниська ЗЕЛЕМЯНКА
почта Гребенів.

Усні інформації: в Тов-ві „Карпатія“, Львів, вул. Руська 18.,
Ш. пов. від 10—12 години.

Дехто ще, що то батько його ще досі належить до нашого брацтва, хоче питати нас про раду (не думайте, що такі зараз нас, безземельну голоту, ні! у нас є такі мягенькі, пожондні) але за те ті більші пачи, то кажуть просто: смішно! Хіба батюшка Микола колись когось о що питався?... — А всі мовчали й благоденствували!

то нам і так на задоволенню тепер не збуває... Слава Богу таки не один десяток, та не одна сотня наших сьогодня не турбується ні квартирою, ні харчами; — а воно то в такий тяжкий час та ще в педновок значить дуже багато Правда — не один вже цим ніколи турбуватися не буде; — не коле нас чужа земелька, що то зрошвеш її своїм потом, а хтось з неї дорогі вича пс. — Слава Богу, є кому тепер і без нас обробити; — скарб за нас не забуває — пише до нас частіше, як я оце до Вас (цьому не дивуйтесь, бо я сам, а у них то таки є кому писати), ну а органи

Хоч воно, по правді сказати,

кинувся я перший до дому — але не добіг я ще в хату, як напроти вибіг слуга і з плачем передав мені страшну новину: „Наш панич вже не живе!“ Вбіг я до кімнати Степана — він лежав на ліжку з простріленою щогою.

— Отсе така помста! — вишепгав я в перестрахи і зайшовся сам плачем над трупом свого брата...

— Минали роки. Про трагічну подію я майже забував — хоч на кожній Великдень ставав мені мій любий Степан перед очима. То було, що я бачив його в своїй уяві — але раз сталося так, що я побачив його своїми таки тілесними очима!

То було 1919 року, отже в шість літ по смерті Степана — також на сам Великдень. Великдень той памятий для кожного українського вояка, що стояв тоді на фронті під Львовом і на шляху Львів—Перемишль. Багато крові нашої пролилося того дня. Воріг наступав кілька разів протягом дня а на відтинку Городка, де я проводив четою, було особливо горячо. Над вечір ми відперли остан-

ній наступ і вертали до охопів, які мусіли ми опустити рано. Воріг не вгавав стріляти з гармат, бачучи, що його піхота подалася взад. Я був голоден — а головно спрэгнений, і зрадив, мов дигина коли побачив при стежці жерельце. Я і мої удопці кинулися вбік жерела, щоби згасити жажду; мені зробили першому місце і я вже хотів приклякнути на камінь — коли напав щось випазно взяло мене за руку і промовило: „Микола, ходи!“ Я оглянувся і очам не йняв віри. Передімною стояв померший Степан і тягнув мене геть, від води. Я не смів опиратися дивній появі і втік з того місця мов зачарований, крикнучи: „Хлопці, за мною!“ Ми відбігли з двайцять кроків, коли за нами засвистало стрільно; ми оглянулися і ахнули з дйва: гранат врився в землю і розірвав на шматки камінь, на яким я мав клякнути, тай засипав жерело, з якого мав я пити! Я оглянувся за своїм спасителем — його не було — але на своїй руці я чув ще виразно дотик його руки. „Ви маєте щастє, — товаришу че-

безпеченьства то й счий з нас не спускають, щоб то кому в голові не помішалось, щоб то хто сам собі кривди не вчинив. — А вони, бачите, й ще кращого для нас хочуть.. Хібаж вони недобрі?... Ні, та будьтеж справедливими... Чогож Вам, ще бракус?...

Воно знов така правда, що як хто не вмє читати, то трудна рада, а ще як хто по польськи не второпас, то вже зовсім пропаща справа... Але хто тому винен?... Х-ба пани не вчать Вас читати й писати?... Ну, а як Ваша макітра до цього не годиться, та язик по мужичому в роті теліпається, то при чім же тут пани?...

Особливо з підпанків дехто дуже стурбований, голова не варить, не в силі сам щонебудь видумати. І ото каже: що то марно чесати язики, — у нас же в нікого немає програми, як то з мужиків та поробити панів! Хай краще вони самі скажуть, чого хочуть!

А що ви на те безземельна Братіє? — Краще не думайте.. Хіба Вам мало панського кожуха? Тож тепер за все податок... А у вас за доходовий голова ще не лопнула? — Ну то краще мовчіть та панства не забагайте. *Безземельний.*

тарю!* — дивувалися хлопці — а я думав про свого Степана і був певний, що він остереже мене в кожній лихій пригоді. Але він не являвся мені вже ні разу — і я став думати, що й та почва була вислідом моїх невиспаних ночей. Аж нині — як ти сам бачиш — я переконався, що він ще не забув про мене і остерігає мене. То він узяв мене нині другий раз за руку і так уратував мене і тебе. І знову бачив я його тільки хвилию, так як там під Городком, на Великдень 1919 року. Коли ми стали під дзвіницею, в безпечнім місці, він зник. Однак я переконаний, що він нас бачить і в тій хвилині і слухає мойого оповідання.

— Так скінчив оповідати мій друг Микола і попач в зад мч. На ставав вечір, втичала забва дітий під церквою — і я став думати про ту дивну річ — а в решті сказав сам до себе: „Чому й інші померші, що бажають нам — живучим добра, не остерігають нас перед деяким лихом? Може не всі можуть?“...

Бесарабія та Велика Україна.

Харківські „Вісти“ (ч. 1056) доказують, що з економічних причин не лише є в інтересі самої Бесарабії та Союзу Радянських Республік, щоби Бесарабія увійшла в склад Союзу як автономна одиниця, але що й всі наддунайські держави мають в цьому безпосередній інтерес. Іменно так, як для радянських республік являється Бесарабія вікном на Балкан, — так для наддунайських держав (отже для цілої середньої Європи) є вона отвореними дверми до радянських республік, до Чорного моря а деяким, може через Кавказ на Середній Схід. На доказ цього наведені численні докази торговельних взаїмовідносин між наддунайськими державами і бувшою царською Росією.

Офіційний радянський орган підносить що свого часу Німеччина й Австрія боялися панславизму бувшої царської Росії і далі пише: „Такі імперіялістичні заміри бувшої Росії викликали ворожнечу у конкуруючих держав (в тім числі й зарпязненої тепер нам Італії) Українська Соціалістична Радянська Республіка, що до неї повинна прилучитись Молдавська Соц. Рад. Республіка, не має нічого спільного з панславизмом, а лише взаїмні вигоди торговельних зносин з наддунайськими державами без зайвих посередників і маклерів (барашників-факторів)“.

Бесарабія неподільною частиною України!

Ще ясніше чим харківські „Вісти“ висказ вся про бесарабську справу народній комісар закордонних справ Літвінов перед представник ми большевицької преси.

„Румунський уряд — сказав між інчим Літвінов — знав дуже добре що головною точкою віденської конференції буде бесарабська справа. Радянський уряд ішов на уступки, коли предлагав плебісцит, бо він замість того міг на основі історичного права вимагати повернення Бесарабії Україні“.

Звертаючися гостро на адресу Франції, яка потвердила загарбання Бесарабії Румунією і тим спричинила, що румунські делегати пе-

рервали переговори — Літвінов заявив далі:

„Всі тепер мусять знати й пам'ятати, що якаб не була матеріяльна чи моральна підтримка Румунії в бесарабській справі, то підтримка ця буде нами вважатися як прямий ворожий акт до Радянських Республік та як посередня участь в окупації радянської території.“

Аж до вирішення плебісциту (висліду голосування бесарабського населення над тим, куда має належати Бесарабія). — ми будемо рахувати Бесарабію неподільною частиною України та Радянських Республік“.

Безпритульність дітей на Великій Україні.

З причини довголітніх воєн на Великій Україні а опісля ще й великого голоду, якого жертвою впали сотки тисяч ба мільони людей, остало на Україні сотки тисяч сиріт і полусиріт без ніякого притулку.

Цими нещасними дітьми зайнялися Наркомосвіта, Центральна Комісія Допомоги Дітям та Український Червоний Хрест.

В дитячих будинках усіх цих організацій начислено 106.980 дітей. Це лише маленький відсоток у від-

ношенню до того скільки ще дітвори на Україні остає без ніякого захисту. Та годі всіх помістити в дитячих притулках, бо на це нема фондів і так: вже на цих 106 тис ч треба 10 мільонів карбованців золотом на рік, між тим з місцевих фондів назбирається заледво 35 тисяч, а центр дає доволі мало. Тому можна яко тако примістити в диточих домах заледво одну четвертину бездомних дітей.

Затонський докладаючи про цю справу на другій сесії Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету підносить, що належить більшу увагу звернути на ті занедбані підлітки, бо між ними чимраз більше лучається проступників. Коли вони виростуть так дико, то будуть великим тягарем і для держави і для суспільности.

Українізація в червоній армії.

Національний склад червоної армії, що стоїть постосм на Україні, такий: Українців — 55.6%, Росіян — 27.6% і інших — 18.2%. Однак, коли придивитися командному складови, то вийде, що Росіян — 66.64%, Українців 24.64% і інших 8.72%. Видко, що командний та політичний склад здебільшого не українського походження і йому в першу чергу здалабися українізація. Та відношенне командного й політичного складу до українізації було неприхильне і лише червоноармійські маси зацікавлювалися навчанням укр. мови. Проте всі червоноармійські частини приступили до переведення пляну українізації.

(Харк. „Вісти“ з 9. IV. 1924).

Святочний „гостинець“.

Польські міністри не позабули про святочний даруночок для наших хліборобів і обдарували їх на свята новою сто процентовою підвижкою ґрунтового податку.

До безліч інших державних драчок та податків прибав для наших селян ще новий тягар і то ще в той час, коли ціна збіжжя та інших сільських продуктів значно впали та не стоять в ніякому відношенню до високих цін цих артикулів, як шкіра, залізо, обув, одежа, які є конечно потрібні для на-

шого хлібороба. Та не кінець на тім. Разом з ґрунтовим податком підвищено рівнож вдвос і належитости за промислові свідоцтва (патенти) при чому обі ці підвижки мають бути заплачені на протязі місяця мая.

Треба ждати, що обі ці підвижки спричиняють нову доріжню, яка принесе користь тільки мійським торговцям а нашим хліборобам тільки ще більшу біду і зuboжіння.

ЧЕКИ

розсилаємо з нинішнім Святочним числом всім нашим Передплатникам. Щоб не було задержання часопису належить негайно вислати передплату на май і вирівнати евен-туальні залеглости.

Біда найшла на королів.

Виганяють їх „любі“ піддані з країв на сто чортів і навіть не кажуть на дорогу „дасть Боже“. — Київський „Більшовик“ подає ось яку карикатуру грецького короля, якого Греки вигнали з краю і пише: ходить король, продає стої дахи, та навіть корони вже ніхто не хоче купити. Ой тяжкі часи настали.

Залізжо...

Поляки багато пишуть і багато балакають. Але про нічо так багато не пишуть і не балакають, як про нас. Чому? Або нас дуже люблять, або ми стали їм колькою в боці і як тільки Поляк зігнеться, колька в боку його коле. Щоби Поляки нас любили, то в це яось не хочеться вірити. Значить коле? Щось так виглядає. І тому пишуть і говорять. Але інакше пишуть вони для тих, з ласки котрих їх держава на світ народилася, а інакше для себе. Для заграничі вони пишуть таке: „Русіні“, то більше польську державу люблять, як самі Поляки. Вони про нічого більше не думають, як тільки про те, якби остати при Польщі. Вони у нас всьо мають, що лише хочуть. І землю і школу і церкву і податків не платять — одним словом „Русінам“ як в раю. І згода між Поляками і „Русінами“, як в день по слюбі між чоловіком і жінкою. Як хтось з Українців тому заперечить і інформує заграницю про правдивий стан, тоді Поляки дуже зlostяться і заперечують.

Та інакше пишуть вони для себе. Тоді вони говорять отверто, як на сповіді, що мають з нами клопіт і один другому радить, що з тим клопотом зробити.

До таких спеціалістів від — Русінув — є у Львові Станіслаф Граб-

скі, посол і професор університету. Час від часу пише він про нас в „Слові Польським“. А пише таке, що аж волосе дубом стає. Якби редактор „Нового Часу“ таке написав, то остало би голе місце а його пускають. Послухайте, що він пише: „Наколиби на придніпрянській Україні справді повставала українська держава, то ніякі концесії для Українців під Польщею не повдержалиби їх від стремління до зднання з Києвом. Значить, належалоби з гори зрічися Волиня і „Малопольські Вcходней“... Ну?

мас. Він каже, що не лише нема української держави але навіть українського народу нема на світі є лише — Русіні, — а за Збручом Малороси. Але Грабскі таки боїться, щоби український нарід не повстав, тоді пиши пропало. Тож радить чимскорше зісти — Русінуф, — насадити тут побільше Поляків, одним словом, з Галичини. Волині, Холмщини і т. д. зробити польський край. А всюда підчеркує що то треба робити скоро, бо готово бути запізно.

Грабскі ніби розумний чоловік, а чогось його запаморочило. Спізнився сердега о яких 10 років з своїми плянами. За пізно пані Грабскі. Українська нація вже існує, така сильна, що навіть ваші зуби, хоч як кровожадні, не дадуть їй ради. Запізно пане Грабскі, запізно.

Лише Грабскі з інчої бочки зани-

Українське студентство до свого народу!

У. К. С. Рада у Львові.

Українська Партія Національної Роботи.

Дня 20. квітня ц. р. відбувся красний зїзд представників тих гуртів, які потворилися на основі ідеології, ширеної двогижневиком „Заграва“.

На тому зїзді проголошено утворення нової політичної партії — Української Партії Національної Роботи.

Вибрано тимчасовий Виконавчий Комітет Партії, якому поставлено в обовязок — перевести організацію

партії на підставі прийнятої на зїзді організаційної схеми.

В склад тимч. Викон. Комітету У. П. Н. Р. ввійшли: посол Самійло Підгірський як голова, Остап Луцький як місто голова, Дмитро Палів як секретар та д-р Корнило Троян і Юліян Шепарович як члени.

Органом партії остається „Заграва“, яка в найближшому часі переміниться на тижневик.

Як заробляють і як марнують гріш польські пани?

Польський часопис „Хлопський Штандар“ пише, що кождий член Надзірної Ради Польської Дирекції взаїмних обезпечень у Варшаві одержує за кожде двогидинне засідання

635 мільонів мп. Крім цього одержує кождий з них зворот коштів залізничного білета І. ксяси з його місця замешкання до Варшави і з поворотом.

Людендорфа увільняли.

Як бідного хлопця судять, то часом і нема защо, а засудять і на кримінал і на гроші і ще щось причіплять. Інакше з панями. З ними в рукавичках, часом судять, але рідко засудять. Таке було з Людендорфом, німецьким генералом. Він провинився, але його увільнили. Одна німецька газета намалювала такі клипи знімецького суду. Ідуть судді, а Людендорф стоїть командуючи: суд позір! суд в ліво глянь! суд увільни!

Далеко від правди воно не відскочило.

Коли мати на увазі, що таких членів дармоїдів Надзірної Ради цього польського асекураційного товариства є аж 27 то всі вочи побирають за одно засідання 17 мільярдів мп., а що тих засідань є в році 12 то ці пани з'їдають річно аж 300 мільярдів мп., не вчислюючи в це великих дальших мільярдів як зворот коштів залізничного білету аж І. кляси.

Таке марновачне гроший можливе тільки в Польщі а під цю пору тільки здається в цім асекураційнім польським товаристві.

Воно має зрештою з чого платити. Маючи уповноваження з сторони польського уряду воно розсілося по цілій Польщі та безправно забирає до забезпечення будинки тих, що вже є забезпечені в інших товариствах.

Богато з несвідомости пішло туди і наших людей і вони своїми преміями оплачують забаву цих польських панів.

Пора проте скаменутися нашим селянам оминати це польське товариство а гуртом вступати і підпирати наше того рода товариство забезпечень від огню.

Їде, їде Зельман...

Було колись на Україні...
Кругом церкви в яких там Печихвостах чи Передриміхах збиралося все, що жило. Сонце вже високо піднеслося на небі, а церква ще зачинена. Ніжк не можна сповістити, що „Христос воскрес із гроба“. — Аж ось ударила веселим акордом милозвучна і боєва пісня:

Їде, їде Зельман
Їде, їде його брат
Їде, їде Зельманова
І вся родина“.

На закруті показався повіз п. Зельмана і невдовзі церкву відчинили.

— Воскресення день просвітімся людє — співали Українці радіючи, що покорою побідили нехїть п. Зельмана до віри Ісуса з Назарету.

Було колись на Україні...
Було і помало забулося.

Зил.

Перечислення марок на золоті.

Польська каса ощадности повідомлює, що посідачі вкладкових книжочок, вибавлених на марки п. мають до дня 1-го мая ц. р. підняти свої ощадности або представити їх до перечислення їх на золоті.

Суми, ниші від 1,800.000 Мп., не будуть перечислювані а тільки виплачені посідачам в Мп.

Складання і приймање ощадностей в золотих почнеться з днем 1 мая ц. р. по всіх почтових урядах і агенціях.

Хто не дістане пашпорту на виїзд?

Пашпорту на виїзд за кордон не будуть діставати ті муштини до 28 літ, які при військовім перегляді

одержали клясу „а“ то є зістали узнані за зовсім здатних до військової служби.

Всенародне віче в шкільних справах

відбудеться в Станиславові дня 4. мая о год. 1-ій в полудне при участі двох послів.

Спішіть масово на віче!

Не забудьте про політичних в'язнів!

Коли ми радітимемо святочною радістю в гуртках наших рідних, в той час багато наших братів каратимуть в темних, понурих келїях тюрм. Про них ми не сміємо забути! Хай вони знають, що вони не одинокі, що за ними увесь український народ.

Разом із святочними привітаннями, які їм шле в день Воскресення Правди кожда українська сім'я, хай попливуть щедрі датки

Датки в харчах слати до кухні для політичних в'язнів, Львів, вул. Рутовського ч. 22 (Народній Дім), в грошах на адресу Дністра, Руська 20 або Краєвий Союз Кредитовий, Ринок 10/1.

Чи Ви вже списали свої переживання з часів визвольної боротьби?

Чи Ви вже вислали матеріяли до Альманаху У. Г. А.

Чи Ви вже вислали свою вкладку на альманах?

С. КАЛИНЕЦЬ.

Віх воскрес!

І роздягли Його перед товпою,
І багрянцю кинули на Нього,
І виплели вінець з тернини глаю,
Відтак поклали на голову Його.
За скиптр дали Йому тростину
[в руку.
Ругались, били і в лице плювали.
І збитого повели на розп'яття — муку
І розп'яли!

... І за що ж Його розп'яли,
Серед мук і болю?
Чи за те, що вибороти
Хтів невольничю волю?
Чи за те, що мовив правду
Вчин як в світі жити,
Ближнього любити? ...
Чи за те, що бив словами
Тих, що так зловищо
По тюрмах карають, гноблять
Бідних заневищо?

... Так! за те Христа розп'яли
Копієм пробил!
Вмерлого з хреста здійняли
І в гріб положили.
Та чи вмер він! Чи забулась
Його біль і мука?! ...
Чи розвіялася з вітром
Божеська наука?
Ні! воскрес Господь із гробу
І засяв на ново,
А апостоли по світі
Засівали Слово:
Щоб не падали в зневіру
Невольничі люди
Щоб святий огонь ідеї
Вічно тлів у груди.
Щоби волю гартували
Зараз, від сьогодні
А джедуться своєчасно
Свого Великодня.

Великодні Свята.

Великдень — свято радості і втіхи, свято весни, свято відродження. В той час радіють християни з воскресення Ісуса Христа, радіє земля з приходу весни. Веселий настрій уділяється кожному, навіть найбіднішому, навіть найбільш нещасливому. Як Великдень теплий і соняшний все що може вилягас на світ радіти теплом і сонцем, дихати свіжим весняним воздухом.

Свято Великодня — одно з найстарших свят у християн. Воно сягає ще часів, коли апостоли навчали народи Христової віри. Від давендавна обходили Його дуже святочно. В той день християнські царі надавали амнецією для менчих проступників, у той день пани звільнювали своїх рабів з невільництва. В початках християнства Великдень був днем, коли вихрещувано новонавернених поган. На Цвітну Неділю ліставали вони пальми а в Великий Четвер складали їх у церкві. В ночі зі суботи на неділю вихрещувано їх.

В Німеччині свято Воскресення перебрало на себе деякі звичаї ще з поганських часів. В середних віках духовники розказували на Великдень т. зв. Ostermärchen — великодні науки, чим нерідко до сліз розсмішували своїх вірних і в церквах лунав голосний сміх. Українці обходять Великдень дуже святочно. На нього перейшло дуже багато звичаїв і забав з поганського „Свята Весни“. Наші гагілки і великодні

забави мають свій початок у давних поганських часах коли богами ще були: ясне сонечко і тепла життєдайна весна:

„А вже весна воскресла,
воскресла.
Щож вона нам принесла,
принесла,
Принесла нам радоньку,
радоньку
Як на небі зороньку.
зороньку.“

Тяжкі часи приходилось переживати нашому народови. Набгихижих Татарів, спустошення країни своїми й чужими, пошести посухи й повені звалювались раз-у раз. Але народ відсвяткував Великдень святочно і весело. Знак, що не зневірювався, не упадав на дусі. Він вірив і вірить, що прийде врешті Великдень, точ найбільший з найбільших, найкращий з найкращих, коли душа народу не буде вже нічим захмарена.

В наших дітях наша будучність — наша доля і воля! Найкраще дбає про майбутність народу той, хто жертвує на „Рідну Школу“

Р. К.

Великдень 1919 року.

Скільки надій покладали ми на Великодні свята 1919 р. Нам здавалося, що до цього часу своєю твердою постановою, своїми ділами, докажемо світові справедливості наших домагань. Нам здавалося, що до Великодня мусить скінчитися визвольна війна бодай з одним ворогом і ми відсвяткуємо Його так, як ще ніколи не святкували ні ми ні наші предки. Він буде для нас не тільки святом воскресення Христа але й народу.

Тимчасом не так воно склалося, як гадалося.

Війна продовжувалася зі щораз більшим зав'язттем і силою. Чим далі тим ми ставали слабші, а во роги сильніші. Бо проти чотирох мільйонів стануло два мільйони. Ми могли виграти справу тільки сильним рішучим ударом, а воно розтягалось чим раз на дозше.

Наближався мій, а з ним і Великдень.

Частина I. пол. УСС.: III. курінь, саперний відділ, I. батарея і команда полку стояли тоді в селі Викотках коло Самбора. Команда полку УСС була рівночасно командою запасної групи, до якої входили й інші частини та батареї.

Команди були вже повідомлені про приготування ворога до наступу і всі готувалися спішно до оборони. Фронт і запаси були в поготівлю, чуйні на найменчий рух з боку ворога, щоби в тій хвили відперти наступ. В воздуху чулося недалеко хуртовину, хоч на фронті цілими днями панувала цілковита тиша.

В тій так важкій хвили для нашої будуччини стався страшний, історичний злочин. Занілле — недописало. Вже то що правда ніколи воно не допи увало як слід, але були стайні команди й коші які героїськи сповнювали своє діло. — Коломия, Золочів і Станиславів сповнили свою задачу як найкраще.

Не сповнили її ті міста, які або не мали відповідних людей, або мали... нафту.

Дрогобич, той ласий кусок для чужих, був для нас прокляттям. — З його нафтових цистерн, розходився сморід на цілий край і занечищував повітря, а навіть людей. Багато з наших патріотів до смерті будуть заносити нафтою і свічками.

З того то Дрогобича дістали ми перший ніж у спину.

При кінці квітня, не памятаю дати, збудив мене зі сну командант полку сот. Носковський і показав телеграму Начальної Команди:

„В Дрогобичі заворушення. — Команда полку УСС. возьме зараз 2 куріні і одну батарею та поїде в Дрогобич Адютант полку перед тим віде на броневик на дрогобицьку стацію“!

В першій хвили я не міг зібрати думок. Як? Хто? Певно вороже робітництво нафтових теренів зробило повстання. Але команд. полку сказав, що дістав з дивізії повідом-

В 350-літте української книжки.

1574-го р. перший український друкар, Іван Федорів, видрукував у Львові у власній друкарні книгу „Апостола“. Була це перша друквана книжка на території України. Сьогодні в 1924 р. минає від того часу 350 літ і ця подія повертає нашу думку поглянути на ролі та задачу друкованого слова в цілому світі, а з окрема в українського народу, в давніх часах і сьогодні.

Звісно, що письмо це „вплоченне“ живого слова. Записане слово остає тим самим, незмінним, в кожній хвилині може пригадатися нашій пам'яті. При помочі письма слово легко поширюється між людьми. Тому вже з дуже давніх часів люди стараються записати в якій небудь спосіб цінніші твори людського духа та передати ширшим верствам і будучим поколінням. Але через величезні труднощі та кошти получені з писанням, писане слово не таке ще сильне, воно доступне тільки для не багатьох.

Як колись давно писали писальцем із мягкой тростини, пізніше рили образи на дереві і з нього відбивали на папір, а вкінці виливали черенки із твердої криці, так і писане слово набирало щораз то більше тривкості і сили, а з славним винаходом Німця Гутенберга, стало дійсно твердим та сильним мов криця. Із винайденням друкарської штуки книжка дістається і під стріхи і до робітничих варстатів.

Від того часу книжка стає то-

варишкою і приятелькою кожного грамотного чоловіка. Вона допомагає йому в щоденному житті, дає поради, як те життя зробити кращим в родині, громаді, народі й цілому світі. Навчас його, як використати для цього сили природи і як заступити ними свою навеличку фізичну силу. Вона виховує теж і душу людини, заціплює в неї благородні почування і дає їй правдиве щастя стягаючи на землю те, що є вічне, неземське: правду, добро та красу. Іншими словами, вона творить перед людиною образ кращого майбутнього та вказує дороги до нього.

Кожному ясно, що винахід друкарської штуки, в більшій мірі як всі другі винаходи, причинився до швидкого поступу вперед цілого людства на всіх ділянках його життя. Він викликав в людським житті великий переворот, велику зміну на краще. Від хвили, коли до помочі людському розумови стає друкване слово, все ширші верстви людства захоплюються швидким поступом вперед.

І ось в час ювілею книжки ми також будемо тішитися, що і ми багато поступили вперед. Та тут і питання: чи справді ми поступили?

Пригляньмося лише ось такому порівнянню давнього з сьогоднішнім: — За часів князя Ярослава Мудрого, яких 800 літ тому, в княжій бібліотеці і по монастирях було разом около 50 книг. Дорахуймо до того ще книги, що були в ін-

чих городах, певно не більше як 50, отже значить ціла Україна в тих часах не мала навіть сотні книжок. Сьогодні, коли в нас одну книжку друкується в кілька, а то й кілька-десяти тисячах примірників, кількість книжок виданих на всій Україні приходилося б числити на біліони. Ця сотня книжок з перед 800 літ в порівнянні з сьогоднішнім їх числом це майже ніщо, це порошок супроти величезної гори. Але питання: чи в такому самому відношенні змінився і світогляд широким верствам нашого народу? Кожний відповідає що ні. Навпаки. Більша частина нашого селянства дуже не багато різниться від давних скотарів чи рибалок з перед 800 літ. Це сумне явище вказує, що ці тисячі примірників наших книжок, проходять понад голови нашого селянства, без ніякого майже корисного наслідку. Вони не вміють підійти під душу простого чоловіка, відповісти його потребам і в той спосіб зеднати собі його прихильність.

Виходить, що ми досі не вміли сотворити книжки, що робилаби свою велику культурну місію в той спосіб, що стала б необхідною, конче потрібною в руках найширших верств нашого народу, що — так би сказати — сама лізлаби в руки, захочувала до прочитання її. Одним словом ми не вміли створити книжки: інтересної.

Щоби книжка пішла в народ і сповнила свою задачу — вона мусить бути інтересна.

Від книжки жадається, щоб вона була пожиточна, гарна і дешева.

ленне, що це такі наші „большевики“ роблять рух.

Я швидко вдягнувся і за пару минут біг через поля до залізничного шляху, де на мене ждав уже броневик. Він боронив дуже важної лінії Хирів—Самбір, але тепер мусів їхати до zagrożеного Дрогобича.

Броневиком командував якийсь дуже симпатичний старшина, якого назвиська не памятаю. Він знав ще менше від мене, але не менше був лютий на дрогобицьких большевчків.

Дорога зпід Самбора до Дрогобича недалеко і ми за годину від'їжджали вже на стачію. На броневіку все готове до бою. Скорострільці при своїх місцях. Повагом і грізно підкотився броневик до стачійного будинку.

— Ось — ось — думаю — сипнуть на нас бунтарі градом куль.

Але двіресь мов виметений. — Ніде ні живої душі. На пероні лежить кількадесять крісів зложених як стіс дерева.

Ми станули. Не довіряємо. Може засідка?

За пару хвилин з бічних дверей висунувся „ляндштурмак“ і йде в нашу сторону.

— Що ви за один? — питаю.

— Та я з тугешної охоронної сотні — відповідає дядько.

— А деж команда двірця, команда сотні, сама сотня?

— Розоружені і поховалися.

— Перед ким?

— Та ніби перед тими бунтарами — відповідає і якоесь ніяково вміхається.

Підчас того з'являється ізза вагонів поручник, командант сотні. Перестрашений і зденерований старається прибрати нормальний вид. Підходить до нас і оповідає зіртовано:

— Прийшли, розброїли нас, — добре, що не постріляли. Але добре, що ви приїхали, ми їм тепер дамо.

— А кілька було тих бунтарів? питаю.

— О! Було може більше як десять.

— А вас кілька?

— Та, що нас! — махає мало-важно рукою. Нас навіть не було 50.

— І ви дали розбротися?

— Щож було робити. — Хотіли стріляти до нас!

За мною хорунжий з броневика недискретно зареготався. Відважний поручник хотів щось сказати, але я йому перебив.

— Ви мудрі, але ще мудріші ті ваші большевики. Розоружили вас і зложили кріси на пероні. — Ідіть зараз, зберіть сотню, роздайте кріси і повніть далі службу.

Тимчасом вістка про броневик стягнула вже багато цікавих цивільних під стачію. Ми висадили з броневика одну чету скорострільців і молодий відважний хорунжий пустився помаленько до міста. За той час сот. Носковський вже вспів підїхати з одним курнем під стачію, виладував стрільців розпустивши розстрільну окружував місто від полудня і сходу. Другий курень і батарея дорогою через Самбір

Треба вважати і видавцям і покупцям читачам, щоби ці три прикмети книжки були з собою в гармонії, щоби ніколи не виношено одної сторони книжки, а легковажено другу, бо всі вони однако причиняються до вартості книжки. А в нас дуже важко знайти в книжці ці всі три прикмети. Наприклад дешева книжка розпродується у нас без огляду на її правдиву вартість. Дехто оцінює її немов всякий інчий товар на вагу або й на лікті, розсматрює папір, переплет, не дивлячись на те про що і як вона пише. А слід вже нам усвідомити собі, що добра книжка мусить бути дорога. Коли вона щиро і ясно розказує нам те, чого ми досі не знали, коли дає нам відповідь на питання, які ставить перед нами світ, що нас окружає і наше, все нове, повне загадок життя в ньому, коли вона подає нам розвагу в горю, а в хвилинах перевтоми та зневіри додає нових сил до життя, тоді вона є для нас неоціненим скарбом і ніяка ціна на неї не може бути за висока. Вона ж бо наш найкращий приятель, вона — частина нас самих!

Ось такі думки слід нам передумати з нагоди свята друкованої книжки, памятаючи про те, що будемо мати таку книжку, яку собі самі створимо. Треба нам усунути всі її хиби та недомогання, створити ідеал книжки, який вів-би нас і грядучі по нас покоління до нового кращого майбутнього.

На основі практичних і теоретичних занять в науковій роботі Національного Музею у Львові.

Ст. Ох. студ. укр. університету.

Спосіб на завзятих виборців.

Що діється в часі всяких виборів, кілько то буває різних надужити про це ми знаємо. Не треба вже говорити, що на вибори то навіть небішки дістають дозвіл встати з гробів, щоб сповнити горожанський обов'язок. Але найбільше лихо то те, що деякі дуже завзяті виборці стараються голосувати по кілька разів, уживаючи до цього всяких способів та штучок. Власти, очевидна річ, завсіди з тим борються.

На острові Порторіко, що належить до північної Америки взялися власти на такий спосіб. Кождий виборець, що віддав голос мусів вложити палець у „вічне чорнило“ яке дуже важко вимити. На

все є спосіб. Виборці знайшли плив який то чорнило усувалося дуже легко і манджали собі преспокійно другий і третій раз до виборчої урни.

Наостанку власти впали на таке. Кожному, що віддав голос вистригають машинкою до стриження невеличке місце з правого боку голови, як то мають латинські священники. Це вже добрий знак і його неможливо усунути.

Не знати тільки, чи такий спосіб можливий до застосування коли виборці є без ріжниць пола. Але на всякий случай він добрий, бо лишивби принайменче небішків в спокою.

Закладаймо бібліотеки!

Просвіта, це основа добробуту народу, його економічної, господарської сили.

Просвіта — основа його національної волі й державної незалежності, себго — основа його власної державности

Гляньмо кругом себе: Нас 40 мільонів і ми любимо скрізь і завсіди цим хвалитися, але шож, як ми, наче та приказкова Федора — „велика, але дурна“! Сорок мільонів, але в чотирох чужих державах, а ось напр. Чехів тільки вісім мільонів, себто п'ять разів менше, а вони мають власну державу, до якої приточено й частину нашої землі!

Як би ми були всі належно освічені, то й свідомість народня булаб у нас загальна та міцна.

Але освіту дає не тільки школа.

Часто густо школа навчас лише грамоти, а людина пізніше вже сама здобуває собі освіту. А буває й так, що школа дає фальшиву освіту, отже поза нею треба здобувати ліпшу правдиву.

А багато людей таки зовсім не вчиться по школах. Отже й їм треба шукати світла, знання й науки. Де? Є багато засобів до цього.

На це є читальня, є книгозбірня читальня або своя власна.

Бо мало бути тільки грамотним, а треба раз-у-раз розширяти набуте в школі чи поза школою знання, або бодай піддержувати його, бо без цього чоловік готов забути й те, чого вже навчився.

Освічені, культурні народи дбають не лише про школи, а й про бібліотеки або книгозбірні.

мали надійти пішки і оточити від заходу і півночі.

Большевики були в лапці. За годину ні одна нога не вирветься з міста. Ми стояли з сотн. Носковським на двірці, як від сторони міста надіхав візок, а в нім двох старшин. Один старий без відзнак, другий молодий з відзнаками хорунжого. Без відзнак старшина представився як отаман Грабовенський, командант округи. Другий виглядав на його адютанта. Отаман просив помилування для бунтарів, але не багато вскуравши вернув до міста. Щойно тепер хтось сказав, що цей другий то саме командант бунтарів, який арештував Грабовенського і других старшин, пообривав їм відзнаки, а тепер як біда привіз старого отамана для переговорів. Нам таке поступованне отамана не могло з дива вийти. Чому не віддав нам зараз у руки махера того ідіотичного повстання? Ми потім довідалися, що от. Грабовенський людина чесна, але з м'яким серцем дався переблагати спритному ошу-

стови і обіцяв боронити його.

Тим часом перстень довкола Дрогобича стіснявся чим раз більше. Ми йшли з четою скорострільів з броневики і без вистрілу дійшли до ринку. На наш вид гурт вояків, що стояли і „радили“, щось розбігся на чотири вітри.

За часок бахнуло кілька стрільів у північній часті міста. Знак, що другий курінь вже зайняв свої позиції.

Не минуло й пів години, як цілий „бунт“ був скінчений і зліквідований. 24 бунтарі замкнені, а решта поховалося і треба було їх вишукувати. Але найважливіші „товариші“ хорунжий і ще двох підстаршин утікли в гори. На жаль, не злапали ми їх і не ровстріляли. А шкода, булиб не вислугувалися потім ворогам.

Всіх арештованих „ревкомом“ старшин (а було їх у Дрогобичі досить і всі майже ходили в чорних шапках і чорних „парадегозах“) випустили на волю. Над бунтарями відбувся суд. Трох розстріляно

а решта дістала по 25 буків і пішли на фронт.

III. курінь УСС. і IV. курінь 36 п. (Коломия) остали ще з тижень залогою в Дрогобичі. Коломийським курінем проводив пор. Гринів відважний гарний старшина, що потім застрілявся оточений ворогами під Миколаївом.

В Дрогобичі застали нас і Великодні Свята. Робили ми і парад у коло церкви і почесну дефіляду, але радісного настрою в нас не було. Переконав нас, що там на фронті збирається буря, а тут у запіллю розлад, — пригнічували каменем душу. Як найскорше на фронт! — була думка в старшин і стрільців.

За пару днів ми з радістю покидали Дрогобич, де всі патріоти без ріжниць партій називали один другого злодієм.

Хто був чесний, хто злодій до тепер історія не сказала.

Не сказала і хто був причиною „бунту“ і не покарала їх, бо виконавців бодай вчасі покарала карна експедиція на Великдень 1919 р.

Про походження зеркала.

(Легенда.)

І чим культурніший народ, тим більше в нього книгозбірень. В Канаді нпр. є багато рухомих, похідних бібліотек, з котрих книжки висилаються читачам у найдальші околиці — розвозяться автами.

Це давно вже розуміли наші предки й їх то мудрість перевірявав покійний Франко у отсих словах:

„Книги — морська глибина:
Хто в них пірне аж до дна,
Той хоч і труду мав досить,
Дивні перли виносить.”

Ці перли — то свідомість себе, свідомість свого народнього інтересу, свідомість шляхів до здійснення цього інтересу.

Тож не дурно один французький громадський діяч (Лябуе) сказав, що місце на світі кожному народови визначає скількість прочитаних цим народом книжок. Певно! Отож маймо все це на увазі й покладім собі за обов'язок — скрізь і всюди ширити українську книжку через закладання бібліотек по селах. Кожде село може мати свою, бодай невеличку бібліотечку, котру по перечитанню можна перекинути в друге село, а звідти позичити собі інших книжок. Село зі селом може раз у раз мінятися книжками. Таким робом вийде подвійна користь: люди пізнають і навчаються не одного гарного й розумного а своїм попитом за книжкою починаються до появи нових книжок. Досі в нас, не вважали на те, що ось уже минає 350 літ, як існує на нашій землі друкарська справа, виходить незвичайно мало книжок, далеко менше, ніж у сусідів. Це сумне свідощтво для нашої культурності, нашої освіченості. Ми мусимо змагати до того, щоб зрівнятися що до цього з більш щасливими народами. Одинський шлях — ширити книжку через закладання народніх книгозбірень. Колись великий наш кобзар, Тарас Шевченко сказав: „Чудною й неприродною здається нам грамотна людина, яка існує без книг” (повість „Прогулька”). Отсими словами мусимо перейнятися всі ми і доложити всіх зусиль, щоб бодай у 350 літте появи першої української книжки не стало в нас людей байдужих до рідного друкованого слова, інакше година нашого визволення вибе не скоро. Волю принесе нам тільки рідна книжка! *Вол. Дорошенко.*

Один старий чернець спасаючись у пустині прочитав у святому письмі, — „Просіть а дасться вам!”

Черця взяв сумнів, чи може бути так? Довго міркуючи над цими словами, він врешті постановив переконатися — чи справді одержить те, чого буде просити. Кинув пустелю і пішов до царя того краю, де перебував, просити його доньку собі за жінку. Цар дуже здивувався такому незвичайному сватанню черця. Розказав про це своїй дочці. Та також здивувавшись чимало, — потім сказала: — Тому що це діло незвичайне, а надзвичайне, то повинно статися так — нехай чернець, коли хоче одружитися зі мною, зробить для мене і надзвичайну послугу. Нехай принесе в дарунок мені таку річ, в якій я всю себе могла б побачити. А треба знати, що в той час, як жила отта царівна не було ще зеркала.

Чернець, довідавшись від царя про таку волю його доньки, пішов шукати тої річі.

Довго ходив він по містах, лісах і пушах, вкінці натрапив у пустелі на якийсь кинутий черцями скит. Зайшов у помешкання, в якому нікого не було. Посидівши в ньому де-який час, він почув стогін, але не знав звідки він доноситься. Чернець покликав і одержав відповідь: — „Поважний старче! Зжаль-

ся над моїм стражданням! Я вже кілька років увязнений в цьому вмивальнику. Випусти мене в цієї темниці, в яку замкнув мене теж один чернець, а я тобі за це прислужуся чим — забажаш!”

Чернець нім звільнив з умивальника в'язня, став вимагати від нього винагороди. Казав принести собі ту річ, якої забажала донька царя. В'язень обіняв і чернець, знявши з умивальника хреста, — випустив чорта.

Діявол в скорому часі з вдячністю приніс йому зеркало. Чернець взявши його до рук зрадив дуже, але коли побачив в ньому самого себе — старого, зморщеного, сивого і слабого, то думку про замір оженитися з царівною відкинув назавше. Однак зеркало таки заніс до царя і тутже відмовився від своєї вимоги. Сам же почав молитися за своє прогрішення в тім, що дозволив собі сумніватися в святому письмі, та цей чорта випустив на світ на шкоду людям.

Завдяки оцій легенді московські старовірці ще й до цього часу вважають великим гріхом тримати в домі і користуватися зеркалом.

Навіть московському духовенству собор у 1666 році заборонив тримати зеркала в своїх мешканнях і покористовуватися ними.

Сирота.

ОЛІМПІЯДА.

Ріжні часописи розписуються тепер про олімпіаду, але не кождий, особливо поміж селян, знає що значить це слово.

В давній Греції ще на тисячу літ перед Христом розвинулася досить висока культура і то племена. Супроти чужинців (варварів) почували себе Греки одним народом, але між ними ніколи не було згоди. Племена ворогували між собою і провадили досить часті війни. Одним з нечисленних звен, що об'єднували цілий грецький нарід, були якраз олімпійські ігрища. Вони відбувалися раз на чотири роки в Олімпії, маленькій оселі в країні Еліді, на Пельопонезі. Перший раз ті ігрища, себто спортові, руханкові і атлетичні змагання, були 776 р. перед Христом і цей рік став ерою грецького календаря, себто першим роком, від якого числили свою історію. Ігрища тревали п'ять днів та обнімали такі точки: біг, скок, мет диском (жружком) і списом, дужання і бій на кулаки та возові перегони. Переможці одержували дуже непоказні на вид нагороди, бо вінці оливні, а треба знати, що оливних дерев у Греції тільки, що у нас верб. Але за те тим більше було моральне значіння олімпійської побіди. Земляки гордились своїми людьми, ставили їм статуї, поети вихваляли їх у піснях, а імена рито в мармурі і спіжу на вічну пам'ять шадкам.

Новочасні народи, наслідуючи майже у всім грецьку культуру, переняли від них також руханкові звичаї і урядження та відновили славу давніх олімпіад.

А саме за почином Француза Кубертена потворилися у всіх цивілізованих краях цілої земської кулі олімпійські комітети, що висилають змагунів на олімпіаду. Перша новітня олімпіада була в Агенах 1896 р., потім що чотири роки в ріжних столицях Європи. Велика війна перервала дальші олімпіади.

Осма олімпіада буде 1924 р. в червні у Парижі і вже тепер ріжні народи приготувляються старанно, щоби вислати на цей світовий зізд як найбільше і найліпших своїх змагунів і руханків. Вступні змагання в зимових спортах відбулися дня 25. січня в місцевості Шамоні (Chamonix) у стіп величезної Білої Гори (Мон-Блянк). В ізді на лецетах переможцями вийшли Шведа й Норвежці, в перегонів ізді на совгах першу нагороду дістав Фін Тунберг. В гаківці на леді побіли всіх Канадійці. До літних змагань у Парижі вислає Канада 60 змагунів, Італія коло 200, між ними найбільші вигляди на побіду мають Маріо Корріяс, Ольді, Белльоті і Дука. Італійці є майстрами руханки на приладах і мати-муть поважних конкурентів хіба у Швайцарцях. Найбільше число учасників зголосила до тепер Америка, бо

Пам'ятайте про українських інвалідів!

аж 35%. Між ними є професійний атлет Паддок і Фін Рітоля, що виступати-ме однак під барвами рідної Фінляндії а не Америки, де постійно проживає. Бразилія, Румунія, Норвегія висилають 90 людей, Португалія 40, Чехословаччина 53. Франція, що сама улаштує змагання, має клопіт з вибором змагунів. До найкращих сил належать Гунед, Дельсарт, Герман, Корденіс, Паннетіс, Ганбюф і Гантсен. Союзні з Францією Бельгія і Польща до тепер не зголосили ще змагунів, бо не мають ні одного, що мавби якібудь шанси на перемогу.

З політичних мотивів у змаганнях не брати-ме участі Німеччина, Московщина, Україна, а мабуть також Англія. Очевидець, що недавно вернув з Харкова, оповідає, що на Бел. Україні спорт тепер дуже сильно розвинувся. Всюди по містах є великі грища, особливо до копаного м'яча, в сезоні переповнені. Молодь вправляє ще пильніше ніж у нас, а навіть є дру-

жини, що можуть міритись з якоюбудь європейською дружиною футболістів. Недавно відбулися в Харкові м'ячеві змагання України проти Московщини й випали 5:2 на користь України.

Ми поки-що не можемо брати участі на світових олімпіадах, зате тим пильніше повинні ми слідкувати за поступами інших народів — і вчитися від них. В осени ц. р. буде у Львові улаштована (Українським змагальним Союзом) велика всеукраїнська олімпіада у різних родах руханки, спортив та атлетики і вже тепер повинні українські молодці з міст і сел пильно готуватися до виступу: відповідними стравами скріпити тіло, покинути тютюн і алкоголь, зав'язати і постійним тренінгом збільшити витривалість. Першорядні змагуни потрібні нам не менше, як талановиті дипломати і суспільні діячі.

Нумо до праці, брати!

Тарас Франко.

серед нашого народу тверезість, звертається отсим до широкого загалу нашого громадянства із ось яким закликком: Замість купувати на свята всякі алькогольні напитки й видавати на них суменні суми — жертвуйте ці гроші на яку небудь народну ціль, а свята проведіть без алькоголю — в ім'я великої Ідеї, Ідеї Відродження нашого Народу!

У Львові, 15. квітня 1924.

За Виділ Українського Протиналькогольного Товариства „Відродження“

Др. Микола Чайковський
голова.

Остап Менда
писар.

Від Редакції. Радо містимо отсей заклик „Відродження“ й зі свого боку закликаємо пересилати заощаджені на святах гроші на всякі народні цілі. Наш часопис міститиме виказ жертв які матимуть своє джерело у частинному самовідреченню, й буде охотно зазначувати, що це нпр. на „Рідну Школу“ — „замість алькогольних напитоків“.

Заклик.

Судилося нашому народови на жаль не вперше переживати дуже тяжкі часи, часи повні трагізму: мусимо вести розпучливу боротьбу за наше національне існування. З огляду на те святим обовязком кожної свідомої української одиниці, зясувати собі вповні вагу нашого положення й відповідно до того повести своє особисте життя та причинитися по своїм силам до спільного діла. Наша оборонна акція вимагає щораз то нових і щораз більших постійних жертв праці та гроша. Тому повинен по всіх українських землях гомоніти клич роботашости, господарности, ошад-

ности й жертвенности. „Будемо ошадні, щоб могли бути щедрими!“ Нехай цей клич залунає й тепер.

Наближаються Великодні Свята. З тої нагоди Виділ Українського Протиналькогольного Товариства „Відродження“, метою якою є ширити

МІЖ ПОЛІТИКАМИ.

А: Буде Україна нацією...
Б: Хто її поставить?
А: Англія.
Б: Що ви говорите? хто це казав?
А: Боже! Читаєте газети і нічого не розумієте... Цеж ясне мов сонце: Франція видає синю книгу, Англія жовту... а м'ба синьо-жовте то що, — не Україна?

Кажу вам, що це символ, символ того, що ті держави задумують...

НА ЗДІСТЬ ЧЕХАМ.

Варшавський сойм, щоб долечи велюбим Чехам за те, що Чехи удержують український університет в Празі задумують заснувати русінський університет на Празі від Варшавою.

ОСИП БОДНАРОВИЧ.

ПОРИВ.

Те все, що діялось докола нього сповняло його серце незмірним, невизказаним болем.

„Чому воно так? чому воно так?“ — питав себе раз у-раз.

Його молодий ум ніяк не міг розв'язати питання, що настирливо налітало на його голову:

та набереться більше знання.

І знову вертає питання:

„Чому воно так?“

А в його душі родився жаль невідомо до кого

Йому що-раз то більше става-ло невиносимо. Наука зовсім не йшла йому до голови, що більше, та наука, яку він колись любив, до якої з найбільшою пильністю прикладався, та наука остогидла йому.

Як він може любити її, коли він чує, що тою наукою йому кривлять душу?

Наслідки того були, що Данко занедбувався. Батьки не могли вийти з дива, що сталося з хлопцем. Став маломовний, мовчаливий. Якби таїв що-небудь від них.

Батько ходив до учителів. А ті ув одно:

„Зіпсувся хлопець“!

Петро Руденський, Данків батько, залізничник мав жінку і четверо дітей, з яких одинокий хлопець, Данко був найстарший — ходив до п'ятої кляси гімназії. Зі своєї платні удержував родину і жив не убого, але і не достатно. Одинока його мрія була: вивчити сина, щоб йому легше було колись жити у світі. А хлопець надії не заводив: вчився в школі дуже гарно, переходив з кляси у клясу таї так видно було, що він розумненький.

Радів батько, раділа й мати своєю потіхою.

Аж тут нараз мов грім із неба: „Хлопець зіпсувся!“

Данко вислухував зі спущеними очима батькових докорів, а на материний плач обіцяв поправитись. І поправлявся, але все воно не йшло вже як давніше.

Рік шкільний минав, а справа не кращала.

Хлопець начеб то зовсім і не змінився. Хвилинами тільки ставав задумчивий та вже черезміру, як на свій вік, поважний.

Його голову мучила одна і та сама думка.

Він може і не думавби про це, а відложивби розв'язання цього питання аж до часу коли виросте

Культурний стан України за Хмельницького в очах чужинця.

В переїзді на Московщину був антиохійський патріарх Макарій і на Україні. Разом із ним подорожував і його син архидіакон Павло Алепський, що й описав подорож патріарха Макарія й лишив для будучих поколінь дуже цінні вістки.

В червні 1654 р. покинув патріарх Молдавську землю й опинився на Україні. Зараз по привітанню зробила сильне вражіння „краса маленьких хлопців і їх спів, виконуваний із усього серця в гармонії зо старшими“. Починаючи від граничного міста по всій землі Українців, себто козаків, запримітили мандрівці „подиву гідну пре гарну рису: всі вони, з винятком небагатьох, навіть більшість їх жінок і доньок, уміють читати й знають порядок церковних служб і церковні напиви; крім того священники вчать сиріт і не дають їм вочитися неуками по вулицях“.

На Україні запримітили чужі мандрівці безліч вдів і сиріт як не минутий наслідок довголітніх воєн за волю. „Протягом усього року вечорами, починаючи від заходу сонця, ходять ці сироти по всіх домах просити милостині, співаючи хором гимни пресвятій Діві приємним напівом, що душу захоплює; їх голосний спів чути на далеку

віддаль. Скінчивши співати, вони одержують від того дому, де співали, милостиню грішми, хлібом, стравою або чимсь іншим подібним що піддержало б їх існування, поки вони не скінчать науки. Ось причина, чому більшість із них грамотна. Число грамотних особливо збільшилося від часу появи Хмеля (Хмельницького). —

В процесіях, що витали патріар-

ха, найбільше тішив його та його оточення голосний хорівий спів, котрий — а передовсім спів хлопців — колихав гору й долину. „Увечері діти-сироти звичайно ходили по домах, співаючи гимни; напів, що захоплював і тішив душу, й приємні голоси їх приводили нас в подив“. І в дальшій подорожі „ніщо так не зворушувало серця“ мандрівців, „як спів хлопців“. В останнім випадку є мова про „Достойно єсть“.

„Усякий базар і містечко в землі козаків має багато мешканців, особливо дітей. Кожде місто має може до 40, 50 й більше тисяч душ; але діти численніші від травни й усі уміють читати, навіть сироти. Вдів і сиріт в цім краю велика сила; їх чоловіків повбивано в неперервних війнах. Та в них є гарний обичай: вони женять своїх дітей молодими й з цієї причини вони численніші від зірок небесних і піску морського“.

Автор опису подорожі називав Україну благословенним, густо заселеним краєм. Що до міст на Україні, вони мали такий вигляд. „Кожде місто має конче три деревляні стіни, удержувані добре: зовнішня звязана з окремих частин (правдоподібно високий пліт), щоб кінниця не могла вдертися; дві інші з ровами між ними знаходяться в середині міста. Звичайно буває кріпость з гарматами так, що коли мешканців побідить неприятель, котрий перейде через усі три стіни, то вони можуть увійти

Важко було Данкови між своїми. Йому здавалося часами, що повітря докола його якимсь таке густе та задушливе, що він у йому дуситься.

Ходив до школи, але та школа мукою була для його. Він ненавидів її, ненавидів гірше від чужої, ненавидів за те, що вона ломила душі сотень таких як він.

Він став думати про це, щоб її покинути, щоб вирватися із неї. Піти кудись, в таке місце, де свободніше дихати, там, де не було б так задушливо.

Але як?!

Таж мрія його батька, щоб він скінчив школу, щоб вивчився на пана.

„На якого пана?“ — виринало питання.

„На такого, яких тепер так багато, що служить чужим, а плюс на своє рідне!“ — підшптувала думка.

„Ні, ні!“ — здригався хлопець. „Таким паном я не хочу бути, таким я ніколи не буду! На те,

щоб працювати для свого народу, не треба бути паном. Навпаки! Робітником треба бути, робітником свого народу. А така школа як оця робітників не виховає, бо вона тільки панів виховує“.

Так приходив Данко щораз більше до переконання, що нема йому чого шукати у тій школі.

Кождої хвили він був би її кинув, але думка про те, що скаже батько, спинювала його. Він не хотів робити батькови прикrostи. Бо що-ж він зробить, як кине школу?

Одного зимового вечора прийшла Данкови одна думка. Здалося йому нараз, що вона дає йому одинокий вихід.

Утікти на Наддніпрянщину.

Чого?

Та думка так опанувала ним, що він не міг у ній спокійно розібратися. Його манило, його тягнуло туди.

Перш усього він відзискає цілковиту свободу. Ніхто не примушуватиме його ходити до школи, якої

І Данкови ставали перед очима ті всі випадки національної зради, про які писалося прилюдно в часописах і ті, про які не писалося, але які він бачив докола себе, на кожному кроці.

І він не міг зрозуміти того. В його голові не хотіло міститися, як можуть бути можливі такі випадки.

А однакж вони були.

І ще більший біль родився в його душі і більший жаль стискав серце. Але тепер той жаль набирив виразности, означености. То був жаль до своїх.

„Чому вони не інші? — питав себе хлопець. „Чому вони не такі, як повинні бути?“

І боролася думка з думкою і шукала розвязки питання.

в кріпость і в ній оборон тися. Побіч міської стіни знаходиться велике озеро воли на подобу великого рова й дорога веде через нього вузьким мостом. У великій небезпеці руйнують міст і тому не бояться ворога“.

Як представники православної віри чужинні гості звертали передовсім увагу на всякі справи, що стояли в звязку з православем. Особливо тішило їх вичищення України з неправославного населення. З приводу цього й пише Павло Алепський, цілість записок котрого про Україну обняла коло 100 сторін більшого формату, так: „О який це благословенний народ! І який це благословенний край! Велика гідність його в тім, що нема в нім цілком ніодного чужого іншої віри, а тільки чисто православні, вірні й набожні. Яка ревність, властива святій душі й чистій вірі, справді православної! Щасливі наші очі за те, що вони бачили, наші уха за те, що вони чули, й наші серця за те, що скоштували радости й захоплення. Бувши в неволі й рабстві, козяки тепер живуть в радости, веселості й на волі; побудували соборні церкви, зладили величні ікони, чесні і божественні іконостаси й хоругви. Як ми запримітили, церкви одна від другої величніша, ліпша, гарніша, вища й більша; іконостаси, тябла (скрижалі) й ікони одні від других гарніші й знаменитіші; навіть сільські церкви одна краша від другої.

Люди почали голосно визнавати свою віру з новим поривом і віддалися з великою пристрасстю на уші, читанню й церковному співу присиним напівом. І вони гідні цього, бо живуть, задоволяючися дуже малим, ідять, що трапиться, й одягаються, в що випаде“.

Багато було тоді на Україні горілки, хліба й риби. „Риба дешева й її на диво багато, всяких родів і видів“, головню з Дніпра, по котр м ходило багато кораблів. Доми в Києві „величні, високі й побудовані з брусів отесаних із середини й зовні. При кождім домі, як [при палатах, є великий сад, де є всі овочеві дерева, котрі тільки в них ростуть“, „особливо багато в цих садах винограду“. Купці привозять сюди південні овочі, коріння й матерії, „Жінки продають на гарних базарах і в чудових крамницях усе, що конче потрібне, з матерій, соболів і ін.; вони гарно убрані, зайняті своїм ділом й ніхто не кидає на них зухвалих поглядів“.

„Нам оповідали, що в цім краю козаків, коли схоплять на чужоложстві мушину або жінку, зараз збираються на них, роздягають і ставлять на ціль для рушниць. Такий у них закон, котрого ніхто не може оминуть“.

„В цім городі серед козацьких малярів є багато знаменитих мистців, котрі відзначаються великою уявою в малюнку людей, також у малюванню всіх страстей Господніх“.

Все оповідання про подорож

через Україну повне описів церкв, ікон, дзвіниць і т. ін. У Києві відмічено годинники на дзвіницях. Ще на одну річ звернули увагу мандрівці. „В усім краю козаків у кождім городі й в кождім селі побудовані для їх бідаків і сиріт доми при кінці мостів або в середині міста й вони служать для них захистом; на них знадвору велика сила образів. Хто захопить до них, дає їм милостиню, — не так, як у краю Молдаван і Волохів, де вони ходять по церквах і з причини своєї чистельности перешкаджають людям молитися, — бо в цім краю козаків бідних так багато, що один всевишній Бог знає їх; це по більшій часті осиротілі діти, голі, що при погляді на них розривається найбільше жорстоке серце“.

При повороті мандрівців із Московщини від української границі почали везти їх козаки на своїх підводах від міста до міста. В Прилуках любувалися виглядом українського ярмарку на Івана Хрестителя. „В краю козаків ярмарки бувають непереривно від початку року до кінця: в кожде свято, у всяку пору року буває ярмарок в цім або іншій з їх міст“.

З Прилуки виїхали мандрівці в супроводі полковника й музикантів, що грали на флейтах. Заїхавши на беріг Дніпра насупротив Печерської Лаври, вислали післанців до Києва з повідомленням про свій приїзд. Із приводу цього запримітив автор ось що: „В цю ніч ми спали

він не любить. він могтме занятися тим, що йому до вподоби.

Чогож втікати? Хіба не можна занятися чим інчим тут?

Ні, тут не можна. Тут батько, а він все налягатиме, щоб кінчити школу. Конче треба утікати. Але батько?! Мама?!

Про це не треба думати. Так треба, конче треба. Родичі — вони забудуть зроблену прикрість, просять.

Плян захопив хлопця.

Перед його очима розкривалися такі широкі виднокруги...

Данко зразу-ж зміркував, що не скорше зможе виконати свій плян, аж прийде весна. Тепер зимою погано. А до того й приготування треба якісь поробити. Треба добре вибратись в дорогу.

З того часу Данків плян не сходяв йому з голови. Хлопець поволи приготував собі все, що моглоб бути потрібне і чекав весни.

Весна...

Всімхнула якими соняшними

ранками, звеселила землю опроміненними теплими днями, війнула подихом запашних вечорів.

Світ увесь обновлювався.

Зрадів Данко. Це-ж прийшов час сповнення його мрії, виконання наміру, який він пів року лелівав у душі.

Він був готовий. Вже не було в його найменшого сумніву чи добре він робить. Якийсь непереможний голос шептав йому:

„Ти мусиш їхати!“

І під впливом того дивного, внутрішнього голосу він рішився. Рішився давно. Вже тепер якийнебудь крок назад видавався йому неможливий.

Тільки підібрати пору.

Але ще один клопіт видинав перед Данком. Він думав над ним давніше, але все відкладав. Та тепер, коли час не стояв, треба було щось зробити. Йому треба було гроший. Звідки-ж їх узяти? У батька? Попросити? На що? Більшої суми батько на щонебудь не дасть. Вкрасти?...

Тут виявлялася найбільша трудність. Ні, не трудність. Взяти не

важко, але як це буде виглядати. Не можна!

Цеж саме найзвичайніше злодійство. Так! Тут не може бути ніякого оправдання.

Данко здавав собі ясно справу, що взяти в батька гроші, без його відома, це вчинок злий. Але він його мусить зробити, бо без гроший він не може виконати свого пляну.

Рішився.

Одного дня з усім було покинуто. Найважливіша річ — гроші були в Данковій кишені. Ніщо не стояло на перешкоді, щоб поїхати туди, куди рвалася душа.

В тайні перед батьками і сестрами спакував собі найкращіші річі, сказав, що іде до товариша і подався на двірць. Скоро, скоро... Здавалось йому, що всі знають про його намір, що ось, ось догонять його батько та силою затьягне назад до дому.

Жаль стискав його серце. Він знав, що робить прикрість своїм родичам, з якими не попрошався, а яким він всетаки винен вдячність. Вони його виховали. Але він

на березі ріки в повнім задоволенню й спокою, бо від тої мінати, як ми побачили Печерський монастирь, що блищав здалека своїми банями, і як тільки почули запах цих цвітучих земель, наші душі затремтіли від радості й утіхи, наші серця розкрилися й ми висипалися з подяками Господу Богу. Пролягом цих двох літ у Московщині замок висів на наших серцях, а наш ум був до краю поневолений і придавлений, бо в тім краю ніхто не може почувати себе хоч трохи свобідним або задоволеним з виїмкою хіба тубільних мешканців, але кождий, як і ми, хочби він став власником

усього краю, ніколи не перестане бентежитися духом і трівожитися серцем. Навпаки край козаків був для нас неначе нашим власним краєм, а його мешканці були нам добрими приятелями й людьми в роді нас самих“.

Хоч як іще недовго трівала своя державність у часі, коли патріарх Макарій їхав через Україну в Московщину, — одначе благодатні наслідки її були замітні на кождім ступні. Це й зазначив у своїм описі Павло Алепський і інші чужі подорожні. Ось один зразок, що може дати народови власна державність.

М. Возняк.

Чи можливо порозуміватися з другими світами?

Уже від дуже давніх часів учені продумують над способами, що би могли порозуміватися з другими світами, а в першу чергу з місяцем і найблищою від нас зорею планетою, Марсом. Отсе питання цікавило також різних розфантазованих письменників, ось як відомого Француза Жіла Верна, який і описує в одній зі своїх цікавих повістей подорож до місяця.

Недавніми часами зновуж у закордонній і красній пресі рознеслися чутки про це, що вчені астрономи хочуть таки порозумітися з Марсом. До того трапляється така щаслива нагода, що в серпні

ц. р. Марс буде віддалений від землі „тільки“ на 5 мільйонів кілометрів — а це найменча можлива віддаль тої планети від землі. (Якби рахувати кілометри за польські марки, то — здається — можнаби в цьому часі рукою досягти Марса; та не вільно нам забувати, що „вальоризація“ не вийшла не то поза землю, але навіть поза межі одної з великих держав!)

Що є на річі? Чи справді можливе порозуміння з позаземними світами? На це питання хоче дати відповідь наша стаття у як найзагальніших зарисках.

Коли вистрілимо кулю з гар-

мати, то вона не полетить дуже далеко, ні дуже високо, тільки впаде знову на землю. Причина цього — сила притягання землі, від якої не може визволитися ніяке тіло в світі, вона не дозволяє кулі — чи всякому іншому тілу, киненому в гору чи в бік — летіти в безвісті, тільки каже йому вертатися назад до матері землі — Чим більша сила, що викидає кулю з дула гармат, тим дальше й вище вона полетить; з того можемо прийти на здогад, що якби вжити відповідної сили вибухових матеріалів, то куля моглаб дістатися в той обсяг, де її більше притягатиме місяць, ніж земля, — отже впадеби на місяць.

Якж віддаль місяця від землі? Її подають на 384.000 кілометрів; а що в теперішню пору найсильніші армати не несуть далі, як на 200—300 кілометрів, то вибухова сила, якої нам булоби до того потрібно, мусілаб бути поверх 1000 разів більша! Отже до того ще далеко, що би гарматним стрільном добитися до місяця.

А літаком, чи бальоном? — спитаєте. Літають жеж люди світами, чомужби не вдалося долетіти до місяця? А тому ні, що бальон і літак теж підлягають силі притягання землі. Це неможливе тим більше, що літак і бальон можуть тільки тоді підноситися в гору, як довго вони є в повітрі. Бальон, як знаємо, наповнений воднем, газом, легшим від повітря; отже як довго

не винуватий, не винуватий. То обставини.

Двірець.

Повно людей і гамору. Данко — ви здається, що всі на його дяляться, що всі знають про його вчинок.

А внутрішній голос раз-у-раз: „Вперед! Вперед! Без вагання!“

На дворі темно, ні одної зірки на небі. Перевізник вмисно вибрав таку ніч, щоб безпечніше дістатися на той беріг.

Данко сидів у човні і нетерпеливився.

Ще хвиля, ще мент і він буде у своєї мети. Тільки чому то так довго триває, чому так довго?...

Човен стукнув об беріг.

Данко вискочив з него.

— Будьте здорові, дячку!

— Шасливо!

Пішов у темну ніч. Про шляхи розпитав гаразд. Ішов впевнено.

За ним лишалося вигідне, безтурботне життя у домі батьків, —

перед ним його будучність непевна неозначена, невідома, темна як та ніч, що вкривала землю.

Він ішов їй назустріч.

* * *

Втомлена передсвяточною роботою і журливими думками про сина, що так безжалісно її покинув, лягла Данкова мати у пізну великодну ніч спати.

Не береться сон стомлених очей.

Завтра...

Завтра не буде їхнього Данка між ними. Це перший раз у її життю. Досі вони все святкували разом, цілою родиною. А завтра...

Вона вже не плаче, бо виплакала усі сльози. Вона наче спокійна. Тільки думка її лине на крилах туги у той край, де тепер Данко.

Пробудилася.

На дворі дзвонили великодні дзвони.

А на крайнебо сходу виходило сонце.

17. — IV. — 1924.

є повітря, доти цей газ намагається бути вгорі, але коли повітря не стало, то й баллон не полетить вище. Воно зовсім так, як якийсь легке тіло — на пр. крок — добувається з дна глибокої води наверх; тому, що воно легше, вода сама виносить його наверх, але тільки до своєї поверхні, і там воно буде по ній плавати, а вище, в повітря, вже не підніметься. А треба знати, що повітря окружує нашу землю зі всіх боків наче плащем, на яких 200 кілометрів завгубшки, отже це та найбільша висота, до якої моглиби підніматися балони й літаки (хоч її вони не досягають).

Колиж неможливо безпосередньо скласти в зиту на місяці чи Марсі, то спитаймо ще як стоїть справа порозуміння з тими світами на віддалі на пр. при допомозі телеграфу чи телефону.

Є два роди телеграфів: оптичні та електричні. Перші — такі, що люди порозуміваються видимими знаками; ось так колись наші предки палили на степах хвигури, коли наближалась орда; таким способом розмовляють із собою моряки з двох сусідніх кораблів і т. д. Колиж говорити про електричну телеграфію, то тут мігби входити в рахунок тільки бездротний телеграф. Подумаймо, чи можливе тим шляхом порозумітися з місяцем чи Марсом.

Для такого порозуміння необхідні такі дві речі: щоби було з ким порозуміватися, і щоби той, до кого хочуть говорити, розумів знаки, що їх будуть посилати; на пр. моряки, що махають хоругвками з одного корабля на другий, укладають собі цілу азбуку з рухів хоругвками. А ми нині не знаємо, чи на позаземних світах де небудь живуть які істоти взагалі, а не то такі „розумні“, як ми — люди. Є деякі здогади, що на Марсі є „люди“, та які вони зі себе, чи вони вищі від нас, чи нам не дорівнюють, — про це й здогади робити смішно. На місяціж мабуть рішуче немає ніякого життя. З того бачимо, що немає певності, чи буде нам з ким порозуміватися, отже смішне булоби обдумувати якісь сигнали. А проте були вже й того роду проєкти. Колись — перед багатьма роками, — коли Марс був у такому самому щасливому до землі положенні, як його ждемо в серпні ц. р., плянували собі, що на однім із океанів із надзвичайно ясних ламп укладуть одну геометричну фігуру, щоби тим звернути на себе увагу сусіда Марса; мало це бути відоме „твердження Пітагора“, яке, як незаперечна математична правда,

Із московського гумору.

Московська газета „Руть“ вгадує, як будуть виглядати люди за кількисот літ, проживши серед совітських відносин. Одні часті тіла зникнуть, як неужиточні, другіж розвинуться. І так:

у совітського робітника не буде рук.

у немана буде їх кілька:

у чекіста розвинуться головно очі і вуза.

Учений буде без жолудка.

Совітський редактор буде гучкий, як лоза.

У комісара не буде голови, бо йому її не треба.

Далі на слідуючій сторони.

мусить бути знане й мешканцям Марса, якщо вони взагалі є. І в біжучому році думують на різних високих горах світити електричні лампи, нечуваної сили світла, і тим способом дати знати Марсіанам, що ми бажасмо собі з ними говорити. Та можна мабуть твердити з цілою певністю, що з того вийде великий „пшик“.

Так отже доходимо до висновку, що говорити про порозуміння з місяцем або з Марсом сьогодні

ще дуже передчасно. А в тім... хто зна?! Останніх десять років повинні були привчити нас, що нема на світі ніяких несподіванок, що всього — навіть найнеможливішого — треба сподіватися з такою самою правдоподібністю, як чогось найпевнішого в світі. Хто зна, чи в найближчі роки не доведеться нам почути таку телефонічну розмову:

— Гальо, тут редакція „Нового Часу“! Хто там?

А що буде незадовго на нашу думку?

Український селянин всіх тих пройдисвітів викине просто зі своєї хати.

— Тут редактор „Марсового Слова“. Здорові були, пане товаришу!

Моє поважання, що там у вас нового?

Чи Ви вже вислали передплату??

Для наростаючої України.

(Найпотрібніше видавництво).

Досить значна українська преса єсть доказом, що наш народ зрозумів і розуміє потребу часопису. З того, що часописи розходяться по всіх закутках нашого краю можна міркувати, що вони стали сьогодні необхідні для усіх кругів нашого громадянства. Газета стала для кожного з нас чимось таким, до чого тягне, до чого нас кортить заглянути. Я знаю багато селян, які вправді не передплачують газети — тут важко збагнути причину, чому — але за кожний раз як вертають з ярмарку, не забувають привезти із собою часопис. Я не скавби, що то щось мимовільного. Тут вже видна виразна потреба удержання зносин зі світом через часопис. Що далі та потреба збільшиться і чоловікові за мало буде купити часопис раз на два тижні чи на місяць. Він схоче мати його у себе дома кожного тижня, два разів на тиждень, ба й що дня. І він стане передплатником.

Тут справа налагоджена. Під тим оглядом іде у нас до ліпшого.

Але так, як стали ми дбати вже про себе та добувати собі корму для нашого духа в формі книжок та часописів, — так ми аж до крайності занедбали тих, що прийдуть

по нас — наших дітей. Нам здається чомусь, що нашій дитині повинні вистарчити той буквар та читанка, які ми купили по довгих стогнаннях та наріканнях. Дивуємося часто, що дитина нерадо береться до того букваря чи читанки. А не хочемо зрозуміти, що де як де а в букварі чи читанці дитина наводить для себе дуже мало інтересного, хочби ті книжки були і найкраще уложені. Все то шкільна книжка, а як така вона має вже якусь традиційну відразу. І тут ніщо не допоможе сварка чи бук.

Дитині треба дати до рук щось інтересного, щось такого, щоб її зацікавило. Треба дати газету. Розуміється не таку, як ми читасмо, а спеціальну, діточу. Там вона знайде не глупі історійки, які ще наші прадіди вчитували з букварів, а знайде цікаві відомости з рідного і цікавого собі світа, дітчого. Уявляю собі з яким заінтересованнем, з яким зацікавленнем прочиталаби наша дитина усе, що тільки було написано про дітей других народів. А коли до того буде підібрана ще й відповідна діточа література, будуть подані звістки про всякі найновіші винаходи і таке інше, то я певен, що до тої газети не треба

буде дитини приганяти. Навпаки! Часопис зробить інтересним буквар. Впрочім ні. Інтересним буквар не не стане ніколи, хоч як горді не не булиб його укладчики. Але інтересний діточий часопис зробить букваря книжкою, яку дитина буде уважати за ключ до того чарівного царства, яким її здаватисьме часопис. Вона буде хотіти той ключ добути. В такому разі буквар стане відразу тим, чим повинен бути: средством а не ціллю.

Отже треба дати нашим дітям діточий часопис. Треба дати його з тої причини, яку я згадав вище, але ще із деяких інших.

Читаючи свій часопис від найменших літ дитина привикне до користування пресою, вона вмітиме читати газету, вона її розумітиме. Бо читати а читати, то не все одно.

А по друге, через відповідно редагований часопис дитина виховуватисьме в такому дусі, який нам саме потрібний і виросте на свідомого, інтелігентного громадянина.

А не потрібую хіба додавати, яку прислугу зробивби часопис у вихованню дітей наших селян, які так мало мають часу, змоги та уміння тим зайнятися.

Отже даймо нашим дітям діточий часопис. Читаймо його їм самі, як довго вони ще маленькі і не знають штуки читання, а коли старші і навчилися читати, даваймо їм самим. Нехай ні одна хата, ні одна українська дитина не буде від тепер без дітчого часопису, коли нам дійсно залежить на вихованню і то добрім вихованню молодого покоління та на кращій майбутності нашого народу.

Чи є в нас такий часопис?

Є. Від кількох років усі свої сили посвячує п. Михайло Таранько на видавництво дітчого часопису та книжочок для дітей. Правда, не можна назвати того часопису взірцевим у своєму роді, то однак треба дивуватися, що серед таких важких обставин і при таких малім числі передплатників „Молода Україна“ п. Таранька, як часопис для молоді та „Світ Дитини“ як діточий часопис стоять на висоті своєї задачі. Зразковість тих часописів залежить від нас. Щоб тільки вони мали стільки передплатників скільки є українських родич у нашім краю, то вони певно будуть зразкові і стануть насущним духовим кормом нашого молодого покоління, для тої України, що йде.

Всеволод Аркадій.

Чи

Ви вже приєднали „Новому Часови“ — бодай одного передплатника?

Як можна нищити хмари.

До всього люди беруться і все, що стає якнебудь на перешкоді у їхньому житті стараються усунути, все чого їм бракує стараються винайти. Це і єсть причина всяких винаходів на різних ділянках життя.

Хмари часто бувають небезпечні, шкідливі і непотрібні навіть в якийсь час. Тому й здавна давня продумували люди над способом якби то розганяти або нищити хмари в тім місці, де вони непотрібні. Деякі сільські жінки ще до недавня давали собі з тим раду при допомозі лопати та коцери положених на хрест перед порогом.

Але багато успішніший спосіб винайшов недавно американський професор уні-

верситету Бранкроф. Його спосіб вправді не усуває непотрібного часом дощу, але нищить саму хмару, що може мати велике значення для летунів.

Що ж то за спосіб? Над хмару підноситься літак з ладунком наелектризованого піску, який висипає на хмару. Зерна піску притягають до себе дрібні крапельки води, з яких складається хмара і спадають в виді раптовного і грубого дощу. Хмара цим самим зникає.

З тим способом зроблено багато проб. В часі одної переконалися, що сорок кільограмів піску вистало, щоби знищити хмару велику на п'ять квадратних кільограмів.

Що ми варта?

Числа — це найпевніше міридо. В нинішніх часах не лише реальні річи, але навіть чисто духовні вартости можна означити цифрою.

Свою вартість, свою здібність до життя й розвитку, свою відпорність на непригідні обставини означає кожна нація сама, а саме скількістю енергії та скількістю матеріальних засобів, ложених на свої цілі.

Не розбираючись ближче в тому, якими засобами пособляє україн-

ський нарід своїм потребам, спинимось на тій області, яка нині являється для нас може найважливішою, бо основою всіх інших наших змагань, — спинимось на тому, скільки наш нарід жертвує на боротьбу за свої діти, за своє грядуче покоління — себто скільки жертвує на „Рідну Школу“.

Отсе подаємо виказ кілько котрий повіт зложив на „Рідну Школу“ за перший квартал цього року.

Загалом взявши в січні жертвувало 643, в лютім 365, а в березні 619 громад (міст, місточок і сіл) Східної Галичини. Коли візьмемо під увагу, що в Галичині є округло 3.500 українських громад, то вийде, що в січні у 2.857, в лютім у 3.135 а в березні у 2.881 українських громадах не найшлася ні одна одиниця, яка нагадалаб собі на „Рідну Школу“.

Справді у деяких повітах жертви на „Рідну Школу“ впливають прямо до повітових Кружків УПТ. на удержанне тамошніх шкіл УПТ., — коли одначе зважиться, що і ті місцеві Кружки боряться з грошевими недоборами і Головна Управа приневолена постійно їх субвенціонувати — то виходить, що загально беручи — жертвенність на наші приватні школи мінімальна. Колиб всі громади були сповнили свій обовязок бодай в такій мірі як ті, що не забули на „Рідну Школу“, то булоб вплинуло до УПТ. 232 мільярдів більше.

Нехайжеж з надходячим Святом Воскресення Христового не найдеться ні одна українська одиниця, яка не жертвувалаб більшої квоти на писанку для „Рідної Школи“. Жертви слати до головної каси Українського Педагогічного Тов-а у Львові, Ринок ч. 10.

Сподіємось, що в найближчому статистичному виказі не найдеться такого повіту, де нікто в громаді не сповнив би свого обовязку супроти „Рідної Школи“. Про це певно подбас наша світська й духовна інтелігенція, наші свідомі міщани, селяни, робітники й промисловці, — про це подбають наші читальні, кооперативи і інші товариства.

Ділами покажім, що ми варта!
Секція „Рідна Школа“ УПТ.

**В РІДНІЙ ШКОЛІ
НАША ВУДУЧНІСТЬ**

**Під прапором
„Рідної Школи“ — мусить
згуртуватися
весь український народ!**

Негайно вступи-
ся в члени У.П.Т.
— і пішли більшу
жертву на „Рідну
Школу“ до „Українського Педагогічного Тов-а“ у
Львові, Ринок 10.

№. пор.	П О В І Т	Разом	№. пор.	П О В І Т	Разом
1	Львів — місто	6,059.449	31	Радехів	4'8.816
2	Бібрка	1,739.391	32	Ярослав	357.963
3	Збараж	1,454.267	33	Самбір	322.521
4	Сокаль	1,268.615	34	Заліщики	296.917
5	Львів — повіт	1,213.335	35	Зборів	293.763
6	Тернопіль	1,172.040	36	Станіславів	290.150
7	Коломия	1,131.113	37	Лісько	256.950
8	Надвірня	1,079.746	38	Чесанів	255.223
9	Жовква	978.631	39	Доброміль	223.155
10	Дрогобич	945.700	40	Горлиш	195.900
11	Бусоди	916.161	41	Рудки	194.960
12	Теребовля	869.811	42	Бережани	185.173
13	Калущ	836.210	43	Борщів	183.001
14	Рава руська	785.200	44	Рогатин	168.455
15	Турка	773.950	45	Березів	152.965
16	Підгайці	731.864	46	Чортків	144.960
17	Косів	727.702	47	Печеніжин	134.160
18	Перемишль	721.823	48	Гусятин	87.910
19	Мостиска	590.289	49	Снятин	72.526
20	Бучач	562.845	50	Городенка	59.500
21	Перемишляни	557.252	51	Стрий	59.000
22	Сявк	554.006	52	Золочів	57.485
23	Товмач	490.349	53	Яворів	22.360
24	Жидачів	480.046	54	Городок	21.150
25	Сколе	457.223		Заточенці	
26	Скалат	454.685	55	з Польщі	1,888.098
27	Камінка струм.	451.608	56	Волинь	61.903
28	Старий Самбір	440.950		З поза границь	
29	Долина	433.615	57	Польщі п. марками	67.011
30	Богородчани	431.531		Разом	35 768.029

До повищої табелі докинемо декілька слів:

Як видко зі зіставлення — то найбільше зложив самий Львів — а є повіти яких жертвенність прямо зникаюча у відношенню до загалу.

Жертвенність в поодиноких місяцях хиталася і хоча загалом з

кождим місяцем зростала небагато повіт в виказує за кождим місяцем постійний прибуток впливів, як це повинно бути. Із загального числа громад кожного майже повіту лише невелика скількість пересилала жертви до Головної Каси УПТ. у Львові.

Як перевели Лотиші земельну реформу?

Дня 3 квітня ц. р. ухвалив сейм Латвії закон, яким вивласнено для цілий земельної реформи всі землі. Вивласнення переведено без ніякого відшкодування для дотеперішніх власників землі.

В цей спосіб сейм Латвії полагодив одно з найбільш пекучих питань господарського життя цього

краю а посередно усунув ті чужі Лотишам по національності елементи, які за царату були підпорою царського режиму та ішли против національних інтересів Лотишів. Це були багаті німецькі барони, та польські і московські поміщики.

Так то переводить свобідний народ для себе земельну реформу!

Як працює Т. С. Л. в Східній Галичині?

З великим накладом грошей та моральних засобів береться польське Товариство Школи Людової до своєї післявоєнної польонізаційної роботи на терені Східної Галичини (нашого краю).

Товариство буде зараз 124 польських приватних шкіл в нашому краю а на покриття цих великих видатків ідуть державні засоби та гроші, узискані з освітної данини, на яку дає багато громадянство цілої Польщі.

Крім будови нових польських шкіл та народніх домів закладається по всім усюдам багато шкільних бібліотек та книгозбірень для старших, організується на велику скалю фахових предгентів, праця яких має йти під знаком освідо-

млювання має в державно польським душі.

Ця рухлива діяльність польського освітнього товариства повинна отворити вже вкінці очі нашим людям. Найвища пора вже вийти з дотеперішнього становиська спокійного байдакування а взятися до серйозної освітньої праці по місцях. Ми дістаємо зі всіх сторін дописи на брак заінтересовання освітньою роботою по наших селах і м'єсточках зі сторони покликаних до цієї справи чинників і ми приневолені до них апелювати а коли це не допоможе прийдеться шукати нам інших способів. Ми обов'язані це зробити в той час, коли на нашу землю суне нова філя нових польонізаційних заходів.

Значіння часописів.

Історія часопису стара, дуже стара. Уже в 16 віці існували на заході часописи, які подавали до ширшого відомо новини з цілого світа. Заховані потім по архівах доховалися аж до наших часів і з них можна тепер багато дечого довідатися про тодішні відносини. Нерідко стрічаємо там згадки про Україну й Українців. Ось недавно оголосив Ілько Борщак виписки з париських часописів з 17 століття. Там багато цікавого про Хмельницького і визвольну війну українського народу. З тих виписків можна неодноразово поправити в нашій історії і переконатися на скільки ми, як народ, знані були тоді в Європі.

Бачимо з цього, яке значіння мають для нас ті припалі порохом старі париські часописи. З них ми можемо багато навчитися, з них можемо опрокинути неодну брехню наших ворогів.

На жаль у нас не було в тих часах часописів. Наша країна робована і пльондрована сусідами не могла розвивати своєї високої культури, яку мала ще з княжих часів.

Друкарні раз у-раз нищено і замикано. Появлялися тільки церковні книги і т. п.

Та прийшли нові часи, нові люди і нові вимоги.

Нарід не міг уже обійтися без часописів, у яких писалося про потреби, радости і болі так свої як і цілого світа.

В Галичині і на Наддніпрянщині появляється що раз то більше часописів. Що раз то докладніше розділюють ті часописи свої завдання. Одні пишуться для селян, другі для робітників, треті для інтелігентів. Далі діляться на партії. Одні пишуть більше правди, другі менше, але всі вони разом взяті дають образ, що в той час думав і замишляв народ, що його радувало а що смутило, кого славив, а кого проклинав.

Для будучого історика України не тяжко вже буде і за 100 літ відчувати настрої наших часів і відповідно їх осудити. Наші вороги вже не зможуть безкарно обдурювати всіх і вся та фальшувати історію. Передруки з наших часописів пішли

по цілому світу і остануть вічним свідомством, для тих, які шукають правди.

Та наша українська преса далеко ще позаду преси других великих народів. Англіїці, Американці, Німці, Французи, Італійці зробили з неї нове чудо світа.

Тисячі часописів у мільйонах примірників що дня розходяться по всім усюдам і інформують та поучають своїх читачів. Деякі часописи дійшли там до такого значіння, що до їх голосу прислухується не тільки край але і цілий світ. В їх ласку забігають чужі держави і солоно нераз платять за пару слів похвали. Возьмім на приклад англійський часопис „Таймс“ Він виходить що дня на 16 сторін великого формату а друкується в півтора мільйона примірниках. Його редакція, адміністрація і друкарня це величезна фабрика зложена з кількох будинків. Начальний редактор „Таймсу“ більше нераз значить, як міністр. З ним рахується уряд, коло нього забігають чужосторонні послы і представники. Він перший знає про замисли свого уряду і як що згідний з ними старається переконати про це і своїх читачів.

Таке саме діється і в других народах у більшій або меншій мірі.

Кожний уряд має свою газету не тільки в ріднім краю але й у чужих краях. Така газета боронить уряд на кождім кроші і старається виробити йому в краю як найліпшу марку. Те саме роблять газети прихильні (часом за гроші) і по чужих краях.

Бачимо з цього, як велику вагу привязують нині всі до часописів. Часопис то публична мовниця з якої можна голосити свої думки. Без тої мовниці народ, партія чи група людий не має права існувати. А противно один чоловік, який має свою газету значить і може зробити багато.

Наш народ не зовсім ще зрозумів вагу преси. Село і в десятій частині не читає тільки газет, кільки повинно. На все інше знайдуться гроші, але на часопис тяжко.

А прещінь наші часописи в порівнянню з чужими зовсім не до роші.

Жаден з наших часописів тут у Галичині не дійшов ще до 20 тисяч примірників, а чейже можна було мати і більше. На українських землях прилучених до Польщі те саме. Котра з газет дійде до 10 тисяч то це вже великий осяг.

Українських сіл є під Польщею до 6 тисяч. Як би на кожде село йшло по 5 примірників якогось часопису, то булоб 30 тисяч передплатників. Як здається легко це може статися, а як воно тяжко йде.

Наша преса ніким не піддержувана, жие виключно з передплатників, але танець польської марки і „прихильність“ прокуратури ще й тут шкодить її. Нема дня, щоб число не було сконфісковане, а від часу до часу і замкнене ціле видавництво. Це наражує часопис на величезні втрати і тільки сильна піддержка передплатників і їх велике число можуть запобігти лихови.

Культурні народи, хоч і бували під чужим ярмом, уміли цінити свою національну незалежну пресу. Чехи, які багато терпіли за Австрії від Німців солідарно йшли одною лавою і діждалися самостійности. Вони поширили національну свідомість за помічю своєї великої і

доброї преси. Вони підпирали свою пресу як може жаден другий народ. Коли Австрійці замкнули часопис „Народні Лісти“, Чехи через п'ять років посилали передплату, хоч газета не друкувалася. Очевидно, що Чехи могли собі на таке дозволити, бо то багатий народ.

Ми можемо собі побажати, щоб наші правдиво народні часописи мали як найбільше передплатників, і щоб вони доходили до найдальших закутин нашого краю. Тоді не буде труднощів перевести задуманий план у діло чи поширити якісь кличі. Під впливом часописів і найбільше темний Українець стане свідомим членом свого народу та завзятим борцем за свої національні права.

свогого службодавця тоді його арештовують а вкінці матеріально зовсім знищеного, як волоцюгу відшунасовують за границі Франції.

Такого нелюдського поведіння з нашими людьми було вже за багато і самому польському Урядови, котрий зажадав від французького Уряду поправи долі робітників з Польщі.

Наслідком цього має бути підписана через оба Уряди умова після, якої робітники з Польщі мають їхати до Франції на свій власний кошт а у Франції мають вони при виконанню своєї праці зглядно зривання контракту служби бути поставлені на рівні з французькими робітниками.

В цей спосіб бодай в часті забезпечені будуть наші люди перед визиском та грубим поведінням зі сторони французів.

Про наших емігрантів в Франції.

В останніх роках поширилася доволі значно еміграція до Франції, куди рік річно вибирається з Польщі около 400.000 робітників. Межи ними є багато і наших людей, головно тих, яких вербують французькі агенти до рільних робіт.

Доля тих рільних робітників у Франції незарядна, бо „свободолюбні“ союзники Польщі Французи використовують їх до крайности. Найбільш визискують наших людей (та і Поляків) через те, що Французи платять самі подордж з Польщі до Франції а відтак потручують собі довільно ці кошта переїзду робітника з його заробітної платні.

Це потручування відбувається в спосіб для Французів як найбільш корисний а кривдячий для наших емігрантів. Визискуваний в цей спосіб рільний робітник приневолений покидати працю в однім місци і шукати її де інде. Та це не легко йому приходить.

Щоби унеможливити робітникови вишукання праці де інде Французи відбирають нашим людям всякі їх документи, без яких не можна нікуди обернутися — та цим способом приневолюють їх працювати там, де їх визискують та з ними поводяться як з невільниками. Колиж мимо цього робітник покидає

С. КАЛИНЕЦЬ.

ЗЛОДІЙ І АДВОКАТ.

Заступав адвокат в суді,
Злодія одного,
Увільнив його від кари
І мовить до нього:

— Бачиш я тебе як сина
Боронив Іване!
А Іван: — Хтож більший злодій
Я, — чи син ваш, Пане?!

ДОБРА ДИТИНА.

— Ну, мій любий, щож ти хотів би дістати на свої імянини?
— Трубу, татусю.
— Алеж, мій любий, такого крикливого інструменту я тобі не куплю.
— Алеж, татусю, я буду трубити тоді як ти спатимеш.

ШИЛОМ І ПАЛКОЮ.

ОБХОДИ.

Інтерпеляція посла С. Підгірського і інших до Панів Міністрів Справ Внутрішніх і Справедливости в справі конфіскації артикулів в українським часописі „Новий Час“.

Львівська цензура сконфіскувала в часописі „Новий Час“ ч. 26. (43) з дня 6. квітня 1924 р. артикул під заголовком „Обходи“ який звучить:

Ріжні річі обходиться на світі. Одні обходиться все і то здалека, другі раз у рік (імянини, уродини), треті раз на десять або й сто літ (ювілеї, річниці і т. п.)

Що до ювілеїв то воно не зовсім правдиве, бо є українські письменники, які домагаються що року якогось ювілею. Але в кождім правилі є виїмки.

Кождий народ має свої обходи. Память великих людей, великих подвигів, славних випадків передає обходами з рода в род, щоб не пропали в забуттю. А передає їх

кождий народ ріжно. Одні з великим підйомом і накладом гроша, другі тільки з великим підйомом, а треті тільки з накладом гроша.

Про тих третих хочу саме дещо розказати.

Живе той народ ні близько ні далеко, а так по середині. В обходах всілякого роду і масти дійшов він до небувалої перфекції. В нього, як цілий божий рік — то все якась парада: 200-літна річниця, як найбільший поет... закашляв, 50-літна річниця першого привозу мила до краю, 500-літна річниця виграної битви з бабами і дідами, а потім цілий ряд битв виграних, програних а навіть і невідіграних. А все те з усякими дикунами, які не хотіли собі добра і культури.

Останніми часами той народень винайшов собі ще одну памятку. Обходив недавно 250 літню річницю смерти свого короля, що зі страху перед коронацією заліз у копицю сіна. Так! Кажу ще раз заліз у копицю сіна зі страху перед коронацією. Хто не вірить, хай загляне до

історії. А було воно саме так: „Одному молодому голодранцеві прийшли вельможі краю сповістити, що він вибраний королем.

Прийшли: шукають, глядають — нема.

Питають сусідів, чи не бачили де такого а такого. Бачили — кажуть — як біг чогось хуленько за стодолу. Ну! — думають — не велике лихо. Як хутко побіг то хутко й вернеться.

Але ждуть вони, ждуть а вибранця народу як нема так нема. Затрівожились послі. Може часом їх Королівській Милости якій припадок трапився. Пішли за ним...

Заглядають дискретно ізза вугла — ні живого духа. Стоїть тільки копиця сіна та з вітром розмову провадить.

Підійшли блище, обходять стіжок довкола, до слідів придивляються — ні слуху, ні диху.

Пропав королік, мов пес на ярмарку.

Аж один із вельмож, як не скрикну на радощах:

Український Спортовий Союз.

Давно в нас давалася відчувати потреба спортивного союзу, висунена самим життям. Спорт почав у нас сильніше розвиватися щойно з початком біжучого століття, і то переважно між шкільною молодіжю: виявом спортової здатності передвоєнного покоління були дві олімпіади 1912 і 1914 років. Повосні осяги, як ми їх бачили на IV. запорізьких змаганнях 15 і 16. IX 1923 у Львові, далеко остають позаду давніших рекордів. І так з того погляду український спорт тепер дещо занепав, але віримо, що тільки хвилино, бо головною причиною мізерних вислідів змагань був майже цілковитий брак підготовки.

За те зросло число українських змагунів. По всіх містах і містечках маємо спортивні кружки, дружини, декуди й товариства. Мійська молодіж масово горнеться до спортів, особливо до копаного мяча. Навіть декуди по селах грають сільські хлопці футбол. Але ціле то спортове життя досі не було ще як слід zorganizоване. Кружки виникають самочинно, без допомоги старшого громадянства, не мають звичайних спортивних одягів не вміють роздобути засобів на закупню спортивного приладдя. У провідників і самих змагунів часто виникають сумніви чи мають змагатися з чужими дружинами, особливо коли такі змагання є для них одним джерелом доходу.

Всі ці справи повинен вирішити

ново заснований Союз. Пски-що є ще спортова секція при Соколі Батьку, але як тільки будуть затверджені статуту, стане окремим товариством. Членами його можуть бути не фізичні особи, лише товариства та спортові кружки. Президія: голова О. Навроцький, заступник Каратницький, скарбник Лотоцький, секретар Франко Тарас, крім тих уходять до Ради ще чотири замісцеві члени і чотири львівські заступники.

Що зроблено дотепер:

Дня 16. березня скликав організаційний Комітет нараду представників укр. спорту зі Львова і з провінції на підставі уложеного задалегідь правильника. Той правильник прийнято з деякими змінами, вибрано старшину й ухвалено висоту вписового та вкладок у твердій валюті, і так кожде нове товариство, що вступає як член Укр. Сп. Союзу платить вписове вартість 1. шв. зол. франка, далі по 2 амер. центи на рік від кожного свого члена і 5% чистого доходу від усіх змагань. Правильне впливання тих сум дасть Союзови змогу підпомагати менше заможні товариства, висилати де треба інструкторів і тренерів.

Щоби улекшити своїм членам закупню всякого спортивного приладдя засновується в порозумінню з Верховною Пластовою Радою у Львові „Українська Спортова Кооператива”, що вдержувати ме напевно Крамницю спортивного, ру-

ханкового і пластового приладдя, а як удасться, то і власну робітню. Статуту вже вироблені, підписи засновників зібрані і спілка незбаром уейде в життя. Надзирна Рада і Дирекція вже намічені.

Дальше запрошено до праці в Союзі фахових референтів і організаторів окремих галузей спорту: наколесництва і світливства тов. Вінцковський; копаного мяча — А. Лукашевич і Вархола; ситківки (лавн-тенісу) — Т. Франко; лещетарства — З. Русин; туристики — п. Пашкевич і п-і Дашкевич; жіночих спортів — п-а З. Копертинська, водних спортів — п. Раставецький; легкої атлетики — проф. С. Гайдушок; тяжкої атлетики — С. Коцюба.

Деякі правильники вже й прийнято та намічено плян праці в біжучім сезоні. Ходить про те, щоби всі які є спортові кружки були як слід випосажені, далі ще щоби мали певний плян занять, стріч і змагань на щільний сезон. Більші змагання треба все на кілька днів наперед зголошувати Спортовій Секції С-Б (Львів. Руська 20), подаючи час, місце, і кількість учасників змагань.

Бракує нам суддів до змагань. За для цього союз утворив уже іспитову комісію, поки-що для суддів копаного мяча під проводом загально знаного ветерана укр. спорту і найліпшого судді А. Лукашевича. З часом будуть утворені іспитові комісії також для всіх інших галузей спорту.

Як тільки фонди дозволять приступить УС. Союз до видання загального підручника спорту на добрім папері й багато ілюстрованого.

Для пропаганди спорту будуть по всіх містах улаштувані відчити про спорт, чайні вечери не лише для молодіж, але й для старших та селян, щоби їх заохотити для ідеї спорту. Виринула думка потворити всюди нестатутіві товариства прихильників укр. спорту, котрі би і готівкою підпирали союз.

Але головною метою ставить собі УС. Союз підготову до всенародних змагань, наперед чисто українських, потім до світових олімпіад.

Спорт має величезне національне значіння. Богато народів через пильні спортові заняття приготували прихід власної державности. Чехи і Фінляндці, хоч входили у склад інших держав, на олімп. змаганнях виступали під власним національним прапором і для того всі з ними числилися!

Кличемо всіх: до праці для укр. спорту!

Т. Ф.

— Є! Є Іх Величство! Панове сюди до мене! Скорше!

Прибігли пани, дивляться: справді! Ніби самого Короля Єгомосця не видно, але чобіт із острогою — (а тоді всі лицарі носили остроги!) — вистас з копиці.

— Вилізайте Ваша Милость! — кричать вельможі. — Ми вам корону принесли!

А чобіт мов слимак чим раз глибше заверчується в сіно.

Бачуть вельможі, що не гаразд: давай тягнути Іх Милость за ногу. А Іх Милость як не заревлять дивними голосами:

— Гвалт! Ратуйте! Ріжуть! Мордують!

Бо правду сказати були собі полохливенькі трошки.

На силу видерли вельможі короля свого з копиці. Видерли і таки вговорили:

— Будеш — кажуть — у нас царювати дурнику. Ми тобі всього надаєм досить, що біди не терпимеш. Тільки, щоб часом носа не драв, з народом не панькався, а ні

то ми тебе назад у копицю сіна запхаємо.

Бачить оттой голодранець, що не жартують із ним — згодився царювати в них.

Царював він, царював а далі взяв тай помер. Либонь чи не одиноке добре діло, яке зробив за свого життя. Помер він у місті, що подібно зветься як Львів. Поховали його з парадною і булиб може забули за великого свого короля. Але ще був один день в році вільний від усяких памяток і треба було його чимсь запхати.

Шукали, шукали і знайшли — що того дня помер оцей король. А може то часом день, коли він заліз у копицю?!...

На кожний спосіб подія велика і годиться її святкувати. *Зиз.*

Подаючи до відома Панів Міністрів повищі факта конфіскації нище підписані запитують Іх:

Чи схочуть Панове Міністри поучити органи львівської цензури що не вільно насилувати приписів конституції, гарантуючих свободу друку.

Варшава, 10. квітня 1924.

Як треба їсти?

„Чоловік живе не на те, щоб їв, тільки їсть на те, щоб жив“.

Отсі слова — не заперечена правда, хоч багато людей робить навпаки, і їду вважає головною метою свого життя.

Та ба! і ті, що їдять тільки для життя і друзі, що живуть лише для їдження, в більшості не знають, як треба їсти, щоб страва виходила їм на користь, щоб нерозумним їдженням не нищити шлункових органів свого тіла.

Один американський лікар, **Горос Флечер**, який у 48-му році життя був такий слабкий, що ніодню асекураційне товариство не хотіло прийняти його забезпечення, пригадувався глибоко над способами людського їдження і по двох роках дійшов до такої основної думки: **всяку страву треба жувати докладно, бо тільки тоді вона виходить на здоров'я.**

Свої спостереження помістив він у таких десяти заповідях:

1. Їдж тільки тоді, коли відчуваєш голод.

2. Коли їш, не говори нічого й не читай, а тільки думай про їду.

3. Їдж тільки ці страви, які тобі смакують.

4. Не їдж і не пий дуже горячого, або дуже зимного.

5. Тверду страву жувай так довго свідомо й поволі, аж вона стане пливкою і її проковтнеш зовсім несвідомо.

6. Так само їдж овочі й компоти, які мають у собі багато води.

7. Усе, що не дається зробити пливким, затримай зубами, язиком і піднебінням у роті, а коли з нього висесеш усю поживу, виплюнь.

8. Напитки пий поволі й проковтуй їх, розмішавши зі слиною.

9. Вуджених, дуже товстих та дуже гострих страв, так само сильної кави, чаю й алкоголів не уживати ніколи.

10. Тільки воду можеш пити більшими ликами.

До цього додає він такі практичні пояснення, що нпр. „швібак“ та припіканий хліб (т. зв. англійські „тоусти“) треба жувати 30 разів, шкірку з хліба 40 разів, ще твердіші страви 80—100 разів, а тільки зовсім м'яку їжу можна ковтати після 5—20 рухів зубами. До цього необхідно добирати собі страви, які смакують, бо тільки тоді матимемо приємність у докладному жуванні.

Наслідки свого нового способу Флечер описує як найкраще. Маючи 50 років, відбував роверові подорожі на 300 кілометрів і міг їхати 18 годин без перерви. Працював по 16—18 годин на добу, не відчувавши надзвичайної втоми.

Зачинаючи свою курацію, Флечер важив 89 кг. Його вага впала потім до 59 кг, але незабаром піднялася до 75 кг, і на цьому продержалася до кінця. Ревматизму, гухту, шкірних висипок і взагалі ніяких недуг чи долягань він не зазнав ніколи.

Хто хоче йти дорогою Флечера, нехай не боїться, що прийдеться йому тратити багато часу на їдження; не треба забувати, що прийдеться йому їсти менше, отже час їдженнє вирівнається. Зате кожне їдження — сніданок, обід чи вечера буде для нього родом свята, дуже важної чинности, яка має вийти на користь його життєвої „машини“.

У нашу пору не одному мабуть здалось би вступити в сліди того незвичайного Американця. Ану, попробуйте!

між інчим таке.

А про сам концерт: „Понад два десятки молодих Українців, що творили мужеські хори своєї вітчизни, здобули собі наші серця. Тільки той, що знав, як глибоко западає Німцези в серце його німецька пісня, хто хоч раз пережив, як в очах забренять сльози внутрішнього зворушення, коли почується в далекій чужині як чотири мужеські голоси зливаються в пісню туги за рідним краєм — тільки той міг як слід зрозуміти те, що дав нам той невеличкий хор, в якому так живо і виразно виявилася частина їхнього рідного мистецтва“.

І наприкінці: „Український Національний Концерт зацікавив нас незвичайно як музиків і зворушив симпатично як людей способом, в який той малий гурток вигнанців з рідного краю, здобув зрозуміння для свого культурного народу“.

Друга згадка про цей же концерт в „Tagespost“ з 10. березня не менше прихильна.

Головний грацький „Koncertdirector“ Hipolit Böhm заангажував був згаданий гурток дати ще один такий концерт 21. березня.

Український національний концерт в Грацу.

Широко розкинена по світі українська еміграція може між інчим зробити одно велике діло: познакомити заграницю з нами та з нашою справою. А це необхідне. Ніхто нами сам не поцікавиться. Ніхто не прийде до нас розпитати: хто ми такі та що нас болить. Світ має доволі своїх власних справ. Тож коли ми хочемо, щоб він знав про нас, щоб наша справа викликала в його зацікавлення, щоб він остаточно у своїй справедливості станув по нашій стороні — ми самі мусимо звернути на себе його увагу. І то в двоякий спосіб.

і другий: відповідною інформацією заграниці про нас та про те, що у нас діється. Це друге єсть особливо обов'язком еміграції.

Ми згадували вже в нашому часописові, як невеличка сорозмірно, зложена майже зі самих студентів українська колонія в Грацу робить свою роботу. Завдяки її чуйности грацьке громадянство було як слід поінформоване про смерть бл. п. Ольги Бесарабової. Тепер знову ж грацька українська колонія

виступила з Українським Національним Концертом перед німецькою публікою.

Концерт відбувся заходами студентів: Е. Самборського, Ф. Гайди (д-рігент), Лужницького і Савюка (голова Січи) під фірмою студентського товариства „Січ“ в великій салі „Rittersaal“. Салля була набита німецькою публікою, що з запалом оплескувала концертантів. Між інчими прийшли на концерт: ректор університету і багато професорів, представники німецької преси та німецького студентства.

На програму, попереджену промовою, в якій представлено історію України і стан української культури, зложилися твори: Ніжанковського, Лисенка, Барвінського, Людкевича і Ніщинського. З фортеп'яновим сольом виступила вмисно спроважена з Відня п. Божейко, зі скрипковим сольом п. Борис, з чельовим п. Бережницький, а з сольоспівом тенор п. Охримович.

Концерт викликав дуже гарне і симпатичне вражіння, доказом чого є рецензії поміщені в грацькій пресі.

Volksblatt з 10. березня писав

ДОПИСИ

Свидниця, п. Яворів. Дня 16. марта відбулися загальні збори чит. „Просвіти“. На збори прибули відпоручники філії з Краківця п. п.: Д-р Семчишин і Шагінський. Вибрано новий виділ. До виділу ввійшли: М. Черeba, А. Дорош, Д. Середович, С. Родич, В. Венгерак і М. Совик. Як місячну вкладку ухвалено один кілограм жита. Крім того ухвалено заперечувати такі часописи: „Новий Час“ і „Народню Просвіту“. Читальня числить 65 членів.

Жизномир п. Бучач. За небіжки Австрії наше село могло бути приміром для других. Була читальня „Січ“, гарна бібліотека. Сходилися люди кожного вечера, щоб дечого навчитися. А тепер! Нема ні сліду з цього всього. Все спить блаженним сном. Люди, що провадили освітню працю погинули на війні, а інтелігенція яка є не бере собі до серця темноти свого народу. Читальня має свій власний дім і крамничка там є. „Горішнього року заснувалася кооперат. „Косар“. Якби не крадіж товарів булаб дуже гарно розвинулася. А так якийсь чесний громадянин закрад товарів на 80 дол. Такі то гаразди. Брали з

нас тепер і примусову асекурацію, а хто не давав тому силою забирали. Панове Громадяни! Не дивіться на нікого, а самі беріться до праці, бо тільки так позбудемося лиха.

Лежахів. Знаючи, що значить мати рідну хату, встановили громадяни Лежахова вибудувати „Народний Дім“. Почалася складка на цю ціль. Американські Українці допомогли від себе і ми закупили багато матеріалу та приступили до будови. Але деж у нас обійдеться без сварки. Один кінець села хоче, щоб дім стояв коло церкви, а другий кінець, щоб стояв коло коршми. Почалася гризня між людьми і будова до тепер не зачата. Вкінці одна партія вдалася за порадою аж до... н. старости. Староста обіцяв „поміч“ бож йому певно дуже на тім залежить. Рівночасно написали до Американців, щоб не посилали більше грошей. Люди! Схаменіться! Де ваша честь! Йдете на скаргу до н. старости і ще пишете до Америки щоби стримали підмогу! Стидно признаватися, але може то вразить нерозумних і вони заперестануть кирині, яка вже тільки нам Українцям накоїла зла.

Малехів в львівському повіті. Колись наше село тишилося славою на цілий повіт, завдяки невсипущій праці о. Коновалця, тутешнього пароха. Була своя крамниця, читальня, спеціальний театральний будинок обчислений на 60 осіб, що своїм прекрасним зверхнім видом неодного постороннього прохожого! обманув, бо цей думаючи, що то церква, знімав капелюх та хрестився. Була дута оркестра, що їздила грати на фестини до Львова, Стрия та інших місцевостей. Та війна все знищила. Осталась тільки обідрана читальня. Життя, яке колись там гомоніло, завмерло, до головної пружина о. Коновалець знищений війною. Йому довелося перейти як закладничови страшну Голгофту в галицьких криміналах а відтак в Талергофі. Та і польсько-українська війна не пощадила його. А ще більше прибила його по повероті з польської тюрми, чорна невдячність Малехівців. За тридцятьлітню свою ширю працю для добра села дждався доносів на себе перед „власть імущими“ від своїх таки людей і тому наша читальня довго спала сном блаженних, бо не було кому її порушити з місця. Аж прийшли зі Збоїск академики та відновили нам читальню. Знайшлося і у нас кілька молодих одиниць, що почали розворушувати дещо заспаній Малехів, а за ними пішли й старші, які тепер є навіть в більшості. Загал парубоцтва, „щось здалека держаться від читальні. Йому більше подобається зайти до львівського кіна або до якої „кнайпи“. Мала в нас відбутися вистава „Назар Стодоля“. Та коли виділи читальні звернувся до староства за дозволом, там показали їм дописку постерунку „poliści radstwowej“ на Знесінню, в якій доношено староству, що наші читальняники дуже бавляться політикою, і виставу заборонено. І справді наші страшенно розполітикувалися. От колись був делегат зі Львова і балакав про потребу заложення української школи в Малехові. А це так налякало н. Кульміша, що той аж залямував постерунок, бо небезпека „ruszczenia“ не давала йому спокою. А щоби відтягнути наших господарів від засновання своєї школи, н. Куніш завів години української мови (тепер навіть що дня, а перед тим, від коли Польща, не було ані одної години) а навіть молитися каже перед і во наущі во нашому (до тепер того не було). Цікаво чи наші господарі вдержать в своїм намірі заложити свою школу. Хоч виставу „Назар Стодоля“ заборонено ставити, то ми мимо того не зражувалися а дальше працювали. Підготовлялися до Шевченківського концерту, в чім помагало нам двох студентів українського університету, н. Чаповський і н. Саварин, які на проби хору приходили до нас піш-

ки зі Львова. Свято це рішили ми відсвяткувати 23 березня і чнесли через Філію „Просвіти“ у Львові, подання до староства о дозвіл. — Дозвіл староство дало, але заборонило виголошувати вступне слово, бо певно в нім (де крім китеніссі Шевченка і кількох цитатів з його творів, нічо не було) дощукалося „antypatriotowe agitacji“. І так наші читальняники не мали змоги почути дещо про нашого національного пророка Т. Шевченка. Концерт випав доволі гарно. Оба хори, як жіночий, під управою н. Саварина, так і мішаний під управою н. Чаповського виявилися як слід зі свого завдання, які відспівали Шевченко-Стеценко: Заповіт, Шевченко-Роздольський; Сонце заходить, та ще кілька народних пісень. Доволі добре випали деклямації, обі жіночі „Розрита могила“ і „Причинна“, та мужеська „До живих, мертвих і ненароджених...“, яку виголосив н. Хабровський. Дуже гарно віддеклямував малий хлопець Щур Василь поему „Суботів“. Найбільше подобалося всім тенорове сольо: „Гетьмани“, яке відспівав н. Чаповський, дальше мужеський дуєт „Де ти бродиш моя доле“, відспіваний н. Чаповським і н. Дранчуком Миколою, та пісня „Реве та стогне“, яку відспівав жіночий хор. Цілий майже хор був в національних строях, що робило дуже миле вражіння. Серед присутних на концерті, переважала кількість дівчат і жінок. Мушци Шевченківське свято не притягало. Тут слід також замітити, що місцеві

Підчас концерту парібки — Поляки, ходили попід читальню та несамовитим свистом та криком старалися розбити це свято. Аж жандарм, який був присутній на концерті і мусів паленити зі стиду розігнать тих горячих „patryotów“. По концерті жандарм почав урядувати. Насамперед позалисував студентів, які нам помагали, а потім почав шукати в кобзарі деклямації „До живих, мертвих...“ чи там є справді ті слова, які виголосив н. Хабровський. Та — знайшовши те, відійшов з нічим.

Парубок.

Плауча велика. Заходом чит. „Просвіти“ в Плаучі великій відбулась у нас поминальна Служба Божа і Панахида при співучасті хору під орудою старого 73 літнього диригента Івана Задорожного, за душу Нашого Незабутнього Поета Тараса Шевченка. Богослуження відправив о. Соневицький. Людей було досить по більшій часті жінки, бо наші господарі волять сидіти дармо по хатах і сплетні робити. Жаль тільки що не було жадної проповіді підчас того торжества, а це конче треба було сказати, щоб наші селяни знали за кого моляться. До читальні належать тільки ті що співають: жонаті, кількох старших хлопців і десятка дівчат. Решта не думас проте, щоб гуртуватися коло читальні, а молодих хлопців є в нас досить. Плаучька Громадо! Ви молоді і старші зрозумійте раз, що тільки освіта і свідомість нашого минушого і теперішнього може нас вивести на добру дорогу. *Член. Чит.*

н. Олександрія, пов т Рівне. (Кружок „малоросов“) І, ви думали, де? У нас, на селі покровдженій Волині. Складається він, з двох грубеньких (колишніх жандармів) і двох тоненьких політиків, та ще кількох прихвостнів, сільських „антелігентів“. І, що вони тепер рішили? Часопис „Новий Час“ для нас непотрібний, бо нерозуміємо („не понимаем“) „австрійської мови. Вони завжди шукають приключок!... Пора ними зайнятися ближче. Пригадаймо осінь 1922 року. Коли на селі ідея молодь заклала „Просвіту“, де які з них (всі не рішилися!), напружували всі сили, щоби,

розбити її. В тій цілі висмівали під вікнами, агітували, що вона непотрібна на селі, що ми немаємо на українській мові путящих книжок і т. п. Лякали й так наляканих селян поліцією і тюрмою за „Україну“, казали що їх хочуть ограбити і т. п. І чимало всіли... Нема, минулися старі часи, а вони хотілиб їздити на спинах темних, замучених братів... Пригадаймо вибори... Коли всі сили Волині, були напружені, щоби провести до сойму тільки українських послів, вони (деякі!) поставали прихильниками польських соціалістів і агітували за них. Що небудь, аби не „українське“. Задумували вони, устроювати аматорські вистави, наперекір українцям на московській мові, та тим добути слави, але щось не повелось. Тепер вони є „малоросами“ (або „малополянами“) і ділають словом. Кажуть, що українська справа скоро провалиться, бо старі діячі зневіряються, потомляться, а нових, молодих нема... Вони короткозорі і забули, що в нас виховується світла будучина, молодь... Вони забули також, що і „руські люди“ не всюди о наково балакають. А ми на прощання їм скажемо: Коли не хочете робити діла, то їйте та спокійно спіть, бо таких людей, що гальмують велику працю, як ви кажете по „австрійськи“ звуть „хрунями“ а по нашому просто безрогами. Покиньте злу роботу. *Гринько і Стецько Свої.*

Нове село пов. Збараж. (Шевченківське свято), Дня 16 березня відсвяткувала Новосілещина Шевченківське Свято великим народнім концертом Серед теперішніх конституційних „гараздів“ свято це було справдешнім ясним промінням для нашої частини повіту. Концерт відбувся в великій салі Народнього Дому, завдяки енергії місцевого адвоката дра Сеника при помочи кількох господарів, що як члени хору причинилися до урядження свята. „Закувала та сива зазуля“, „Заповіт“, „Журавлі“ і інші пісні заспівав мужеський хор селян з Нового села зовсім поправно. Співав також мішаний селянський хор з Гниличок під управою дир. Ющишина. Незвичайно тонким виведенням „Гайлоку“ впровадив цей хор слухачів прямо в подив. Гарну, ядерну і солідно опрацьовану промову склав селянин ветеран з часів Остапчука і Шмігельського, Федь Довгань. Кілька селянських деклямацій, прекрасний сольовий квартет „Марусенька по саду ходила“, а при кінці діточа театральна вистава, яку приготувала н. Сеникова. З народнім гимном на устах розходились селяни, що заповнили салю Народнього Дому по береги, з твердою вірою що „живем своїм життям“ що „сталь гартується в огні“.

ПИТАННЯ І ВІДПОВІДІ.

Як поділити Українців у Галичині?
На тих, що сиділи в криміналі, тих що сидять тепер і тих що ще будуть сидіти.

Куди язик заведе найскорше?
До криміналу.

Коли не можна відрікнати дурня від мудрого?
Як оба мовчать.

Який інтерес приносить певно чистий зиск?
Брудний.

Яка різниця між чоловіком і свинею?
Свиня не може бути чоловіком, а чоловік свинею буває часто.

ОГЛЯД СВІТОВИХ ПОДІЙ

Азіатська справедливність супроти національних меншостей.

Минулого року вірменські студенти постріляли високих турецьких лостойників, які приїхали були до Берліна, за те, що на їх приказ в часі війни евакуовано вірменські оселі, а по дорозі убивано всіх Вірмен до ноги. Студенти достарчили на судову розправу великий обтяжуючий матеріал, перевели доказ правди і німецький суд увільнив їх від вини й кари.

Так поступали собі везири та генерали бувшого турецького султана. Однак тепер показалося, що Турок не змінє своєї природи будь він монархістом — будь він республіканцем.

З Ангори доносять, що теперішній республіканський уряд видав дня 7. квітня закон про обмеження прав національних меншостей. Для Вірмен призначується смуга осілості, поза котрою не можна Вірменам мешкати, а хто поза нею мешкає, той має звідтам виїхати. Арабам заборонено мешкати в прикордонних зі Сирією та Мезопотамією місцевостях.

Грекам дозволено перебувати лише в Константинополі. (Греки мешкають доволі густо в цілій європейській Туреччині та в Малій Азії. — Прим. Ред. „Нового Часу“) Грузинам заборонено мешкати в районі Карса, Риза та Ардагану. Іншим національним меншостям заборонено будувати самостійні селища. — Ні в одному місті, окрім Константинополя, загальне число мешканців, які належать до національних меншостей, не може бути більше як 10% всього населення.

На нові шляхи

вступила Німеччина в справі відшкодувань. Приняла вона до відома рішення комісії спеціалістів і буде тепер переговорювати і платити.

Зберім коротко все, що до тої справи відноситься:

Німці підписали мир, на основі якого мали заплатити державам антанті багато грошей, як відшкодування. Підписали Німці, бо мусіли. Але зараз на слідуючий рік не заплатили рати і заявили, що таких великих довгів вони заплатити не всилі.

Найбільше винні вони Франції. І от Франція в застав обсадила своїми військами частку німецької землі, багату в копальні вугля та держить ту землю дотепер в своїх руках: Французи кажуть: Не випустимо тої землі до того часу, доки нам Німці не заплатять довгів. А Німці знов заявляють: — Тримайте нашу землю, чи ні, а ми тільки, як ви хочете не заплатимо, бо нас не стати.

Через те, — між Німеччиною і Францією ішла весь час тиха, безкровна війна, в якій і Німеччина тратила, але і на Франції відбивало то не менше. Французький гріш зачав падати, а всі говорять, що то Німці їм так прислужилися.

Другі великі держави до якогось часу приглядалися з боку тій тихій війні, та нарешті терпещь їм урвався. Головно Англії. Вона багато тратить через те, що в Європі нема порядку, бо не має де збувати своїх товарів. — І тому, головно за її почином, Америка, Англія Франція і Італія вибрали комісію, яка мала провирити чи і кілька Німеччина може заплатити. — Та комісія обїхала Німеччину, розважила все як слід і тепер здала звіт із своєї праці. Та комісія узнала, що тільки, як Франція жадає, Німеччина заплатити не в силі. І зі своєї сторони запропонувала комісії для Німеччини певні полекші. Щоби їй уділити мораторії на чотири роки, щоби окупацію облегчити і т. д.

До тепер Німеччина на всякі домагання відносно сплати довгів відно відала одно: Не заплачу.

А тепер вона згодилася переговорювати зі своїми ворогами на підставі того, що предложила комісія. Таким чином є можливість, що між Німеччиною і Францією скінчиться та тиха але уперта війна, яка нищить обі сторони.

Поможіть своєму приятелеви.

В свята кожний чоловік є більше склонний до несення помочі ближньому, чим в який будь інчий день. А ще до того на Великдень! Радіють люди святом, весною зникають сварки, прощає один другому провини, несеться голосний сміх дівчат і парубків, всьо живе і хоче жити. І от в такий час хоче з Вами поговорити „Новий Час“. Говорити буде очевидно лише із тими, для яких він приятелем, добрим і веселим товаришем а не ворогом. А про що хоче він говорити? Про свою біду бачите. Хоче Вам поскаржитися, що не так воно йде, як повинно.

У Вас бід подостатком. Тож не зашкодить послухати ще одної. Будуть такі, що оком прочитас, але вухом не почус, але знайдуться і такі, яким скарга „Нового Часу“ трішка полоскоче душу і може щось pomoже.

Та вже про саму біду зачинаймо. А вона ось яка: Правда, „Новий Час“, хоч дитина ще, бо всього йому пів року, та поширений він найбільше із усіх газет. Але є села, в яких немає ще ані одного передплатника. Справлі небогато таких сіл, але вони ще є. Є знов села де „Новий Час“ має десять, двайцять, а навіть пятьдесят передплатників, але й є села, де лише один одніський громадянин його передплачує, а всі прочі зичуть у него читати. Або знов до читальні газета приходить і там всі її читають, а в домадіти і жінки її навіть ніколи не бачуть. А так бути не повинно. Читальня є на те, щоби мати всі газети, але кожний свідомий громадянин одну газету мусить пренумерувати.

Бо якжеж інакше газета має жити?

В других народів, менчих числом від нашого видаються газети більше, як по 100.000 примірників. А в нас? Як яка газета друкує 5.000, то то називається вже багато.

З тим мусимо вже раз скінчити, а можете зробити це лише Ви передплатники „Нового Часу“. А як? Зовсім простим способом: Кожний передплатник „Нового Часу“ зєднає кількох, а вже найменше одного свіжого передплатника. Покаже „Новий Час“ одному, другому, десятому сусідови, а навіть і на друге село передасть, якщо там не знають ще про него. Скаже сусід: позич мені „Нового Часу“, а передплатник скаже: добре, позичу, але під тим услівем, що собі його запренумеруєш. Якщо так скаже кожний передплатник то „Новий Час“ буде мати не

5.000 передплатників, а 20.000. А тоді „Новий Час“ буде мати не 12 сторінок, а 24 за таку саму ціну як тепер. Тоді „Новий Час“ зможе відповісти вимогам наших читачів в ще краще, чим до тепер.

Ану! В день Воскресення хай кожний передплатник зєднає „Новому Часови“ хоч одного нового передплатника. Тоді і „Новий Час“ буде мати веселі свята.

Східні звичаї.

Піддані танцюють перед королем Аному так званій танець вірності.

Загальні Збори Тов. „Сокил Батько“.

„Сокил Батько“ це без ніякого сумніву одно із найбільш заслужених Товариств. До війни могуче з кількадесяти тисячами карних членів та кількості станицями, мало на суспільність непереможний вплив. „Все вперед, всі враз“ — ось клич, під яким „Сокил“ вів свою працю.

Війна може найбільше підкопала „Сокил“. Сотки членів згинули, сотки окалічили, тисячі потратили здоров'я по тюрмах. А діяльність „Сокола“ після війни всіма

способами гамус тепер влада. Кожний поліцай, чи „комісаж жондови“ почувасться до обов'язку шкодити тій інституції. Тому й не диво, що діяльність „Сокола“ за минулий рік не була такою, якою „Сокил“ хотів би її бачити. Та всеж таки Виділ „Сокола“ робив усьо, що було в його силі.

А головним змаганням „Сокола“ осталося і на цей рік — здобуття власного городу у Львові. Купуємо ми його вже кільканайцять літ. І на сором нам усім до тепер він ще не в руках нації.

На Загальних Зборах вирішено, що належить змагати всіма силами до закупна українського городу у Львові: Та члени самі нічого не вдіють. В тому ділі мусить взяти участь уся суспільність.

Вийшло на зборах рівнож і запропачення Союзом Кредитовим 1000 доларів, присланих з Канади на закупно городу, про що ми свого часу писали.

Збори візвали Виділ „Сокола“, щоби зажадав від Союзу Кредитового звороту тих грошей. Рівнож збори зобов'язали Виділ, що про ту справу має він кожного місяця

інформувати громаднство через часописи.

Віriamo, що після полагодження цієї справи українське громаднство: в скорому часі закупить український город у Львові — нашу твердиню.

Арештування інсп. Ліщинського.

В неділю, дня 20. квітня ц. р. відбувалися в поміщенню Т-ва „Бесіда“ сходини членів „Народньої організації Українців міста Львова“. Поліція сходини розігнала, а голову організації інсп. Ліщинського арештовано, якого опісля випущено.

В понеділок 21. ц. м. поліція запечатала домівку Тов. „Бесіда“ мабуть в зв'язку із тими сходинами.

Зізд трудової партії

що відбувався 21. ц. м. у Львові в салі „Яд харузім“ поліція розігнала. Перед приходом поліції відбулись вибори до Народного Комітету партії і ухвалено ряд резолюцій. Поліція арештувала ред. М. Струтинського, о. Стефановича і Др. Ф. Євина.

Українські Курси Заочної Освіти в Берліні.

В Берліні при „Українському Слові“ відкрито перші Українські Курси Заочної Освіти. Мабуть ні для якого народу немає більшої потреби в такого рода установі, як для народу українського. На всіх просторах поділеної між сусдами Української Землі ми або зовсім не маємо школи на рідній мові, або маємо лишень сурогати її. Можна дивуватись все ж таки скільки наш народ, маючи такі квалі культурні сили, зробив щоб одвоювати собі школу на рідній мові. Але мабуть найтящі часи ми переживаємо в шкільній справі, бо іменно тепер впадають на неї найтящі заборони. І тому то нову організацію в освітній справі можна вважати особливо на часі тепер.

Курси Заочної Освіти дадуть можливість самим широким масам українського населення здобувати науку і при тому як раз ті галузі які можуть дати безпосередньо користь. Багато людей, що прагнуть освіти, закинуті Бог зна в які глухі

кутки, мають самий нуждений зарібок і не можуть навіть мріяти, щоб учитись в школі. Багато тих, що пер-росли вже вік шкільного навчання, але прагнуть тієї науки. Багато людей наших вибито з колії війною і революцією і не могли закінчити розпочатої освіти, а тепер не мають можливості, щоб знов піти в школу. Але мабуть найбільше серед наших людей таких, які взагалі прагнуть такого ремесла, яке полегшило б заробляти на кусок хліба, якогось такого знання, яке б дало це ремесло в руки. Доволі тільки уявити собі всі ті потенційні, живі, здатні до найвищої самодіяльності сили нашого народу, яких десятками можна набрати в кожному нашому селі, які прагнуть якогось виходу, якогось шляху, що вивів би на ширший світ, дав якісь нові засоби для життєвої боротьби.

Для цих широких мас нашого народу в теперішній час тільки один шлях — освіта заочна, себ то освіта, яка провадиться шляхом посилок лекцій поштою і листуванням же провадяться зносини учня з професором, який контролює роботу учня, вказує йому його помилки, дає пояснення і т. д. Людям з твердою волею до науки, з вірою в свої сили, але без засобів і можливостей, навчання засноване на принципах заочної освіти, дає тверді і дійсні шляхи до здобування знання і до поліпшення свого становища. Другі народи давно вже вживають цього методу і є курси, що налічують сотками тисяч своїх учнів, і міліонами тих, що закінчили своє навчання на зачатих курсах. Особливо вславилася цим Америка, яка заочним навчанням дає освіту міліонам своїх людей і освіту до того таку, яка дає практичне знання, що зразу полегшує життєву боротьбу.

Такого рода українські курси засновані зараз в Берліні. Вони можуть дати свою науку у всі країни і місцевості, деб не проживав Українець. До організації курсів і навчання притягнуті визначніші професорські сили і люди, що вже практично вивчили методи заочного навчання на курсах американських.

Але справа організації курсів є виключно справою гуманітарною. Ми не маємо ні меценатів ні жертводавців, які хоч перші роки могли б допомогти. З другого боку ми без міри обтяжили вже наше громадянство всякими проханнями про жертви і всякими податками. Тому то і Курси Заочної Освіти, будучи організацією чисто гуманітарною, не звертаються ні до меценатів, ні до широкого загалу з проханням про жертви, про допомогу і т. д.

Ми віримо, що потреба такого роду курсів є серед широких мас

нашого народу сама пекуча і що самі ті хто має цю потребу, поставлять на міцний ґрунт Курси Заочної Освіти.

Курси ставлять собі ясні і практичні завдання, які тисячам людей в Америці і по других країнах дали можливості вибитись в люди. Наші Курси даватимуть можливості вивчити всі предмети, які вчать в середніх школах, щоб чоловік міг здати іспити і міг вступити на вищу школу і курси будуть давати знання тих практичних предметів, як кооперація, різні ремесла, різні галузі сільського господарства і т. д. які можуть дати можливість заробити на кращий кавалок хліба.

От цей практичний підхід до справи і повинен поставити Курси на твердий ґрунт і дати нашому народови нові можливості. Але це буде можливо лишень тоді, коли все ж таки одна допомога з боку самих широких кол громадянства курсам буде зроблена. Це широке розповсюдження про них відомостей. За цю допомогою ми — Дирекція Курсів і звертаємось до самих ширших кол нашого громадянства. Коли кожний, хто прагне освіти, хто хоче знання, але хто не мав для цього можливостей, довідається, що є для цього шлях, що він може знайти від курсів і дружню пораду, як можна вчитись, і саме навчання, коли ці відомости широко розійдуться серед нашого народу, тоді ми будемо мати міцне нове сгнище освіти для нашого народу, новий міцний осередок для культурної праці для широких мас українського народу. Про цю піддержку для нової української інституції і звертається Дирекція Курсів до всього українського громадянства.

По всіх справах самоосвіти, заочного навчання, умов, програмою і т. ін. Дирекція Курсів і просить звертатися по адресі: Berlin Hauptstrasse 11. „Ukrainische Slovo“ Курси Заочної Освіти.

Проф. В. Коваль, Др. Зенон Кузеля,
Богдан Ленкуй.

Календар — Травень.

1. Четвер (18) Івана Л. Правосл. Івана Л. — Схід 403, захід 638.
2. П'ятниця (19) Івана староп. Правосл. Івана староп. — Схід 401, Захід 638.

3. Субота (20) Теодора прп. Правосл. Теодора прп. — Схід 400, Захід 640.
4. Неділя (1) Топина неділя. Правосл. Топина неділя. ● — Схід 358, Захід 643.

Народні приповідки.

На Великдень на радість стріляють.
От пробі -- Великдень! а він зовсім не великий.
Догодуй почолу до Івана, то нарядить тебе як пана.

Що сталося в травні.

- 2 1412. ки Константино Острожський побив Татар під Вишневцем.
2. 1648. вибрано Богдана Хмельницького гетьманом.
4. 1838. викуп Шевченка з кріпацтва.

Пригадки для Виділів Читалень „Просвіти“ на час свят:

Виділі Читалень доложуть усіх старань, щоб перевести як найбільшу збірку на „Рідну Школу“. Не треба забувати, що ми мусимо дати Рідній Школі засоби, при помочі яких вона сповнить своє велике завдання.

— 0 —

До передплатників, читачів і прихильників „Нового Часу“. Пригадуємо наш заклик, поміщений в останньому числі „Нового Часу“. Кожний передплатник, читач і прихильник „Нового Часу“ прише в часі свят або раз безпосередно по святах даток на писанку для „Рідної Школи“. Нехай ми знаємо, що Новий Час гуртує коло себе найідейніших громадян. Гроші належить слати на адресу Нового Часу переказом, на яким треба зазначити: „На писанку для Рідної Школи“. Всі жертводавці будуть оголошені в спеціальному списку в святоточних числах Нового Часу.

Сильвестер Калинець — співробітник Нового Часу обходить цього року 20-літній ювілей письменницької праці. За той час працював шановний письменник на різних полях творчості. Писав драми, новели, сатири і привагідні вірші та друкував їх особливими виданнями, або по наших часописах і журналах. Українській суспільності дав себе пізнати як талановитий популярний письменник, якого твори своєю легкою обрібкою ставали приступними для найширшого загалу. Бажаємо Ш. Ювілятові многих літ і ще успішної праці, як до тепер.

Військовий перегляд. 23. квітня ц. р. відбудеться військовий перегляд річника 1903 р. Покликання до військової служби наступить в часі поміж 1 і 7 жовтнем ц. р.

Нові мундури російської червоної армії. Червоноармійці мають одержати тепер нові мундури зроблені на взір передвоєнних з золотими відзнаками на сполстах. На місце уживаних острокінчастих шапок, носитимуть вони давні царські, плоскі кашкети з совітською відзнакою, молотом і серпом. Це покищо тільки проєкт, але він прийнятий і вже тепер на вулицях Москви видно багато старшин в передвоєнних мундурах.

По президентурі — власником кіна. Занелля — бувший президент республіки Фіоме, яку прилучено тепер до Італії, по уступленню зі свого становища купив собі кіно.

Кілька тижн в на ледовій горі. З Архангельська доносять таке: Цими днями виратував корабель шість російських лодців з великої небезпеки. Вони вибралися на лови на білих медведів чи що на північному ледовому океані і набулися саме на величезній ледяній горі, як та гора відірвалася від решти льоду і повлила на

море. Повітря не мали змоги вернути на сушу. Їхні запаси харчів вичерпалися і одинокими їх поживою були риби. Мимо того всі шість досить добре трималися, коли їх по кількох тижнях виратував корабель.

Вік учених і артистів. Один англійський учений оголосив недавно цікаву статистику. Він каже іменно, що визначні люди в більшій частині довше живуть як звичайні. Тоді, коли звичайні люди живуть пересічно 62 роки, то геніяльні досягають пересічно 68 року. Тих, що працюють умово, ділить професор Тільбі (так називається той вчений) на дві групи. До першої зачислив вождів, винахідників і дослідників-природників; ті живуть пересічно 74 роки, то значить 12 років більше від звичайних. До другої групи зачисляє артистів, письменників і музиків, які доживають пересічно тільки 63 років. З той-ж статистики узнаємо, що пануючі не тішаться особливо довгим життям. Англійські королі жили пересічно п'ятдесятсім років, французькі тільки сороксім. Філософи живуть довше; більша частина філософів доходила до 70 років. Маларі живуть пересічно 65 років, поети 62 роки.

Подорож на місяць. В сьогоднішньому числі, на іншому місці, пишеться, що деякі письменники, як приміром французький Жиль Верн, описували в своїх фантастичних творах подорож на місяць в гарматним стрільні, вистрілені з такою силою, щоб могло перебути дорогу від землі до місяця. Газети пишуть, що один англійський професор Годард хоче саме таку подорож на місяць відбутися. Стрільно, що має бути вистрілене з величезною силою, повинно за тридцять шість годин перебути дорогою від землі до місяця. Деякі з американських та англійських вчених уважають за можливе виконання того фантастичного плану, але багато знова покепкуюється з професора Годарда. Та він мимо того не покидає думки і вже в червні хоче влітати на місяць. Цікаві речі нас чекають: подорож на місяць, порозуміння з Марсом. Поживемо, побачимо.

Богацтво Америки. Міністерство торгівлі в Вашингтоні оголосило, що майно всіх Американців, яке виносило в 1912 році 215 мільярдів доларів зросло з кінцем 1922 року, отже за десять років до суми 370 мільярдів доларів. Коли поділити це майно на усе населення американських Союзних Держав, то випаде на голову чоловіка, жінку чи дитину по 3350 доларів тоді, коли перед десятьма літами випадало на голову 2200 доларів. Та й в нас випадають на голову грубі мільйони (мільйони, не тисячі як в Америці) але державного довгу.

Через Здолбунів перейшло на Радянську Україну 18 вагонів хліборобських машин чеського походження, наладованих на чеські вагони. З Совдепії прийшло до півсоти вагонів залізної руди, яку переладовують в Здолбунів на польські вагони.

Веселий куток.

В СУДІ.

— Чому ви вкрали золотий годинник з виставового вікна годинникаря?

— Бачите, пане судіє, там була вивіска: „Користайте з нагоди“ і я не міг опертисся.

ШКІДЛИВА ПОДІБНІСТЬ.

— Я знаю чоловіка дуже подібного до тебе, що вас важко було розрізнити.

— Але, ради Бога, ти хіба не віддав йому тих двацять мільйонів, що позичив в мене перед чотирма тижнями.

В ПОСПІХУ.

До реставрації на стації вбігає подорожний.

— Кельнер! Два яйця! Щоб варились три хвилини! Але швидко бо за дві хвилини відходить мій поїзд.

БУВАС Й ГІРШЕ.

Оперова співачка до свого лікаря: любий докторе, чи може бути що гіршого як співачка завважить, що вона трапить голос.

Доктор: Бувас й гірше, моя пані, а іменно як вона того не завважує.

ДВОЗНАЧНЕ.

Гість: Кельнер, сьогоднішній обід ще гірший від вчорашнього.

Кельнер: То неможливе, мій пане!

ПАНСЬКА РОЗМОВА.

I панок: Що слихав нове? Чем сем пан займає?

II панок: Тераз мам гнуй в glove. Двесьце фур вивіозлем, а еше з двесьце зостало.

В ШКОЛІ.

Учитель: Зі шкіри коний, коров і волів виробляють чоботи. Івасю! скажи, з чого Твої чоботи!

Школяр: З мамуні...

У СУДІ.

Суддя (до Жиди): Отже ти кажеш, Мойше, що того кріса Іван украв у дідича. А звідки ти знаєш, що то дідичів кріс? Мойше: Ойойой, пане сендзі. Чому я не маю знати? Та я ще памятаю, як той кріс був маленьким револьвером.

ДОБРИЙ ГОСПОДАР.

Тато (до сина): Завтра, скоро світ ідемо в поле.

Син: Добре, татуню. Але як би я заспав, то підіть без мене.

ПРИ СПОВІДІ.

Злодій: У Федька Максимового я вкрав шестеро курят

Священник: Бійся Бога! Та ж я тебе вчив: семе, не кради!

Злодій: Я й сегого вже не крав. іно шість...

ЗЛОСЛИВИЙ.

— Цікаве! Іван післав на Великдень до кожного зі своїх знайомих картку з намальованим ослем. Чи Ти дістав теж?

— Егеж, дістав! І зразу догадався, що цю штуку Іван видумав, аби не приходити до кожного в гості особисто...

Інструктор вчив ученицю. Одного разу по скінченій лекції (а на прикінці була письмена задача) почав з ученицею „товариські забави“, цілюючи її. В тім вбігла мати і перестрашена запитала: Ах пане, а Ви що робите?

Я, я, нічого! Якраз скінчив письменну лекцію а тепер почав устну.

В СУДІ.

Суддя: Дячого ви його дручком два рази вдарили?

Обжалований: Бо вже більше не було треба.

ПСЯВЕРА.

Пішла наша Ксенька служити в місто, а пани презвали її на Ксаверу. Приїхав раз до неї батько, почув як його Ксеньку кличуть і як лиш вернув до дому, каже до жінки:

— Ого Олено! Вже нема нашої Ксеньки.

— Як нема! скрикнула жінка. Померла, чи що?

— Не померла, але таки вже її презвали!

— Презвали!!

— Ая! Яюсь так дивно її кличуть.

— Та якжеж?

— Псявера!

ОЩАДНА.

Гість: Чому ви пані уживаєте виключно залізних горшків?

Пані: (що любить часом „насварити“ свого чоловіка) Бо глиняні горшки дуже скоро товчуться.

ЗНАЄ СЕБЕ.

Гість: Кельнер! Прошу платити! Кельнер: Кілько пив: Пять чи шість?

Гість: Кілько? Не памятаю! Дайте ще одну бомбу. Як буду паний то буде сема, а як ні то шеста.

В СУДІ.

Суддя: Ну і щож потім ст алося як обжалований дав вам в песок.

Пошкодований: Дав мені третій раз.

Суддя: Хочете сказати другий раз.

Пошкодований: Ні. Другий раз я йому дав!

У ВДІВЦЯ.

Гість: Чи маю честь говорити з господарем дому.

Господар: Так есть! моя жінка вже померла перед місяцем.

ГАДКИ.

Глиняна люлька є тим дуже вигідна що як упаде на землю, то вже не треба по неї схилитися.

Як якийсь урядник не прийме від вас доляра, то знак що хоче два.

Той є зрілий, хто навчиться сміятися з того, над чим перше плакав.

Розвід вимагає багато неприсмностей. Найбільшою з них є те, що треба бути передтим жонатим.

З РОЗДУМУВАНЬ ЧЛЕНА „ВІДРОДЖЕННЯ“.

Гм! Не штука не пити нічого і належати до Відродження. А штука пити і належати до Відродження!

Біржевий перегляд.

Грошева біржа.

Львів, 22 IV, 1924.

Амер. дол. 9,250—9,300,000, одинки і двійки на рівні з іншими ам. дол., канад. дол. 8,700,000—8,900,000 Кч 275,000, фран. фр. 550,000, франки швайц. 1,620,000, фунт штерл. 39,000,000—40,000,000. Фр. бельг. 430,000. — Ліри 400,000. Лей 45—46,000. Австр. кор. 132.

Золото: 20 кор. 39,500—40,000,000, 20 фр. 37,000,000, 10 рублів 47,000,000.

Срібло: кор. 750,000, 5 кор. 3,500,000, фльор. 1,700,000, рублі 3,000,000 копійки за рубель 1,000,000.

Збіжева біржа.

Львів, 17. IV, 1924.

Кр. пшен. з 1923, 36,—39,000,000. Жито з 1923, р. 23,—25,000,000, Броварняний ячмінь з 1923 22,—24,500,000.— Овес з 1923, р. 22,—23,000,000. Горох пільний 19,000—21,000,000. Горох Вікторія 60,000,000 мід. Пшенична мука 40% „О“ 78,000,000, 55% „1“ 57,000,000, 70% „4“ 37,000,000. Житня мука 60% 49,000,000, 70% 42,000,000. гречана каша 64,000—65,000,000. фасоля біла 00—00,000,000. Фасоля краса 00—00,000,000. — Ціни розуміється за 100 kg. без споживного податку. Місце, стація заладовання.

Ринок.

Хліб 1 kg. 550,000, м'ясо волове 3,500,000 свиняче 3,200,000, теляче 3,000,000, солонина

000.000—3,400.000, сало 3,500.000, смалець 4,000.000, масло десерове 7,000.000, масло кухонне 5,500.000, сир 1,400.000, яйця 1 шт. 150.000, сметана 1 літра 1,600.000, молоко 550.000, 1 кг. меду 3,200.000, бураки 1 гк. 250.000, цибуля 350.000, часник 1 головка 50.000, яблука 1 кг. 1,500—2,500.000, курка від 5,000—9,000.000, качка 8,000—12,000.000, гуска 10,—18,000.000.

Переписка Редакції.

П. Т. Макогонський: Новинки поміщуємо і просимо ще присилати. Вірш нецензурний.

Переписка Адміністрації.

Колодкевич А. Б. гор. Часопис заплачений по кінець мая.

Іваночко А. Поточ. Всіх грошей одержали від Вас розом мп. 6,600.000. Часопис маєте заплачений до кінця квітня і три числа в маю. Вже належить вислати передплату на май.

Чит. „Просв.“ Котуз. Не одержані числа треба реклямувати, про що ми вже згадували. Портрет Хмельницького Вам вислали. Як що не одержалиб його повідоміть нас.

Базильчук, Чар. Портрету Шевченка поки що вислати не можемо. Як тільки одержимо другий наклад підемо назустріч Вашому бажанню.

Академіцький Г. Повідоміть, коли чим переслали згадані гроші і подайте докладну адресу зеднаних Вами передплатників.

ОГОЛОШЕННЯ.

ЕДЬ КОСТІВ уроджений 1896 р. син бл. пам'яті Павла і Юстини зі Слав'янина, пов. Підгайці - Галичина, пішов в році 1920 разом з совітськими військами підчас відвороту з Галичини до Р. сі і до тепер нема о нім ніяких вистий. За ним пошукує його жінка Зофія з Левицьких Костів, замешкала в громаді Слав'янин, під ч. д. 142 повіт Підгайці (Галичина), котра бажає його повороту домі. Хтоби знав про нього яку вістку, зволить ласкаво повідомити вище названу його жінку на адресу: „Зофія з Левицьких Костів, в Слав'янині повіт Підгайці (Галичина) почта Липиня Долішня“.

ТОРГОВЕЛЬНИК літ 29 ожениється з панною, або молодогою вдовою. Капітал (маєток) пожаданий. За дискрецію ручу. Зголошення з фотографією поручено слати до „Торговельник“ п. Тарноруда.

БУДІВНИЧОГО, який совістно перевів би будову нової деревляної церкви в селі Костятині, пошукує: Уряд парохіяльний в Лісках п. Гільче коло Белза.

НОТИ до співу й на оркестру, мішані й мужеські хори, вислає: Музична Накладня **ТОРБАН**, Львів, вул. Осолінських 6. 6—10

Кухонні знаряди, емаліоване начинне, будівляні окуття, господарські знаряди поручас перший у Львові український залізний „Відбудова“ **Львів**, ул. Три-склеп, „Відбудова“ **бунальська ч. 1.** (біля Ринку напроти Нафтули). Листовні замовлення на провінцію вислаємо за післяплатою.

XXVI. Звичайні Загальні Збори

Кооперативного Банку „Дністер“

Тов-а з обмеж. пор. у Львові

відбудуться в четвер, 29. н. ст. мая 1924 о год. 4. по пол. в власній салі Товариства при вул. Руській ч. 20. з слідуючим денним порядком:

- 1) Відчитанне протоколів з XXV. Звичайних Загальних Зборів з дня 31. мая 1923 і з надзвичайних Загальних Зборів з дня 15. грудня 1923.
- 2) Звіт Дирекції і Надзірної Ради та замкненне рахунків за XXVIII. адміністраційний рік (1923).
- 3) Звіт Ревізійної Комісії з внеском дотично абсолюторії за XXVIII. адміністраційний рік (1923).
- 4) Внесення Надзірної Ради: а) в справі розділу зиску за рік 1923 в сумі 55,066.947-92 мп. б) в справі визначення найвищої квоти кредиту, який може Товариство дати одному членови. в) в справі визнання найвищої суми зобовязань Товариства.
- 5) Інтерпеляції членів.

Роман Сосновський президент.

До відома дяків!

Дня 12. мая 1924 відбудуться Загальні Збори „Тов. Самопомочи Дяків“ у Львові в салі „Народнього Дому“ о год. 10-ій рано.

Порядок нарад:

- 1) О год. 8-ій Служба Божа в церкві Преображенській.
- 2) О год. 10-ій Збори.
- 3) Sprawozdanie z dotepierishnoy діяльності.
- 4) Sprawozdanie kontrolnoy Комісії.
- 6) Справа оснoвання кооператива дяків.
- 7) Вибір Виділу.
- 8) Внески і запити.

Проситьс'я о вибір відпоручників дяківських на Збори по мисли статутів, як також о найчисленнішу участь всіх дяків. Справи для нас дуже важні.

За Виділ: 1—3

Др. Янкевич секретар. о. Євген Дудкевич голова.

ДЯК іспитований може провадити церковний хор глядять посади від неділі (Томиної) 4. мая зголошення на адресу: Пивець церковний Денисів Іосо Тернопіль для М. Б.

НЕ ДЕРЖІТЬ гроша за пазухою! Вкладіть в торгoвлю і промисл. Інформації і поради дає безплатно за залученням поштово значка. Д. КОНОУХ, Львів, Кохановського ч. 5.

Мотори ропні 6—40 кінні, фабрикат „Deutz“ та оригінальні Дізля для млинів, промислових заведень та рільничого господарства доставляє по найдешевших цінах на сплати ратами

„Відбудова“ Спілька з обм. пор. Львів, Словацкого 14

„ДИНАМО“

КОНЦЕС. ПІДПРИЄМСТВО ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНЕ І МЕХАНІЧНЕ **ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА Ч 16.**

СТАЛА ВИСТАВА МАШИН **ЛЬВІВ, вул. КОПЕРНИКА 16.**

ПОСАДАє СТАЛО ВСЯКІ МАШИНИ ПО КОНКУРЕНЦІЙНИХ ЦІНАХ. Для млинів, тартаків, горалень, рільництва, металевого і деревного промислу, самоходи особові і тигарові, повози і люксові карети. — Динамо-машини. Мотори. — Сильники ропні, ссучо-газові і нафтові. КОШТОРИСИ І ТЕХНІЧНА ПОРАДА НА ЖАДАННЄ. — ДОСТАВА СЕЙЧАС.

Електрoфікус: м. ста, села, чартаки, горалень, і ланки власними машинами. Відділ електромеханічний для будови роздільних таблиць, направл ріжних машин і салужничих апаратів. **Найдешевше шмерело** для закупу ріжних електричних матеріалів першорядн. загр. фірм. **Ошаджуючі жарівки.** ЦІННИКИ І КОШТОРИСИ НА ЖАДАННЯ

ВАЖНЕ ДЛЯ ПРОМИСЛУ І РІЛЬНИЦТВА:

Електр. сильники „ЕЛЬМО“, дають примінити до кожної машини в рільництві і промислі. Січкарні, локомотівні, молотільні, пд. ропні і нафтові сильники, агрегати, турбіни. Будова млинів, тартаків і горалень. **НАЙСОЛІДНІШЕ ДОСТАВЛЯЄ:**

СТАЛА ВИСТАВА МАШИН **ЛЬВІВ, вулиця КОПЕРНИКА 16.**

Купуйте видання „Червоної Калини“!

Видавництво „Червона Калина“ видало дуже цікаву книжку **Д. Дорошенка** **Мої спомини про недавнє-минле**

- I. часть: Галицька Руїна 1914—1917.
- II. „ „ Будування української державности.
- III. „ „ Гетьманщина.
- IV. „ „ Вїзд за границю і еміграція.

Ціна всіх чотирох частий 12 мільонів мп. без пересилки. — Через „Червону Калину“ можна замовляти всі видання красві і заграничні.

„Червона Калина“, Львів, Руська 1, І. п.

Найвигідніша, найшвидше та найбезпечніша переправа до
Бразилії і Аргентини

Аффідавітів не треба!

Смачний і обильний харч. Ціна карти 75 доларів. Заграничний паспорт 25 зол. польських.

Найдокладніших порад в справі виїзду одержите як усно так письменно і то безплатно кожодчасно в наших біорах

Львів
пл. Більчевського 1.
(ріг Городецького і ч. 77.)

Королівсько-Голландський ЛЬОЙД

Тернопіль
вулиця 3-Мая
ч. 9.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА“ подає до відома Шановного Громадянства що на днях розіслали і далше буде розсилати за післяплатою своїм членам по дві нові книжочки, а то: „Оповідання про сили природи“ і „Мазепа“, які просяться викупити.

XXX. ЗВИЧАЙНІ

Загальні Збори

Товариства взаємних обезпечень „ДВІСТЕР“ у Львові відбудуться в четвер, дня 29. н. ст. мая 1924 о год. 10-й рано у власній салі Товариства у Львові, при ул. Руській ч. 20, з слідуіючим денним порядком:

- 1) Відчитанне протоколу XXIX Загальних Зборів з 31. мая 1923.
- 2) Звіт Дирекції і Надзираючої Ради замкненне рахунків за XXXI. адміністраційний рік (1923).
- 3) Звіт Ревізійної Комісії з внеском дитино абсолюторії за XXXI. адміністраційний рік (1923).
- 4) Внесенне Надзираючої Ради: а) в славі зміни §§ 1-9, 11, 14-16, 22-24, 29, 32, 38, 39, 41, 52-58, 61, 62, 64, 69, 73, 77, 78, 81, 85-90, 96, 99. стат.
- б) в справі розділу надвижки за 1923 рік сумі 1.038.742.052. 9
- 5) Вибори: а) 8 членів Надзираючої Ради на один рік (§ 36. стат.)
- б) 3 членів Ревізійної Комісії і 1 заступка на один рік (§ 49. стат.)
- в) Інтерпеляції членів.

Роман Сосновський
Президент.

Рішничі машини, цвяхи, цемент
бляу, штучні погної поручає по
знижних цінах. Частинний кредит.

„ВДБУДОВА“

Спілка з обмеж. пор.

Львів ул. Словацького ч. 14.

Телефон ч. 330.

Земельний Банк Гіпотечний, акційна спілка, у львові, вул. підвалле 7.

приймає вкладки так в красвій валюті (золотих), як також в заграничних валютах (доларах, франках, чеських коронах ітд.), опроцентовує їх і виплачує ті послідні в ефективних, заграничних валютах без ніяких обмежень. **Земельний Банк Гіпотечний** уділяє особам, мешкаючим в краю, кредитів так в красвій валюті як також в заграничних валютах із застереженням звороту в ефективних валютах. **Земельний Банк Гіпотечний** є **ДЕВІЗОВИМ** банком. Переводить отже всякі перекази грошей за границю і з заграниці, а зокрема посилки з Америки і до Америки

Взагалі **Земельний Банк Гіпотечний** переводить всякі банкові чинности.

„Пасіка“

МИКОЛИ МИХАЛЕВИЧА

Пяте поправлене ілюстроване видання.

Головний склад в КНИГАРНІ Ставропігійського Інститута в піднаймі

Українського Педагогічного Т-ва

Львів

вулиця РУСЬКА ч. 3.

Передплачуйте незалежний місячник культурного життя Рогатинщини „Рогатинець“

бо він своїм змістом цікавий для кожного повіту й кожного Українця.

Ось що пишуть про „РОГАТИНЦЯ“.

„Невеликий, але дуже цікавий локальний часопис культурного змісту. Використовування локального елемента для загальних цілей робить його зразковим для подібного роду провінціональних часописів, що як й де були, то сухі й анемічні“.. (Див. „Літопис“ ч. 7. 1924. Берлін).
Передплата на цілий рік з почт. верес. 6 шв. фр., за кордоном 1.20 дол.

Адреса: „РОГАТИНЕЦЬ“, Рогатин.

5-6

Бережність своєї Рідної Мови і тим збереж чистоту й душу Народу твого.

Вже вийшов з друку І. ОГІЄНКА

Український стилістичний словар

наклом: Українська Книгарня і Антикварія, Львів, вул. Рутівського 22. — Книжка ця повинна бути в кождім українськім домі. на як на обєм низька: брошурована 15.000.000 мп., оправлена в полотно з золотими витисками 18.000.000 мп.

„ТОПАС“

« товариство для торгу і промислу »

у Львові, вул. Міцкевича 22. Ч. телефону 624.

Філія: Дрогобич — Народний Дім.

Проводить відділи:

Машиновий:

доставляє машини, урядження та знаряддя для млинів, тартаків, горалень та нафтового промислу. Виговляє кошториси і на бажання висилає на місце фахові сили.

Електротехнічний:

Закладає електричні центральні для міст, фабрик, тартаків, млинів, інстальює електричне світло в домах, церквах, фабриках. —

Стало на складі всі електричні

інсталяційні матеріали, як рівножлямки, жарівки.

Мотори і динамо-машини на догідних умовах.

« Генеральне заступство »

фабрики електротехнічних апаратів „DAIMON“ в Данцігу — світової

слави електро-кишеневі лампи, батареї, всякого рода індукційні апарати, моторики і динама для шкільних цілей.

Для домашнього господарства

доставляє: столове скло

красиве і заграничне, порцелянову посуду, емальоване начинне, наф-

тові дитмарієвські лампи від

найскромніших до найвибагливіших, їх складові частини — скелка, кнопки по фабричних цінах для кооператив,

купців, інститутів і на замовлення від ПТ. Грошвиди на догідних умовах платності.

Наше Товариство заступає Акцій-

— — — на Спілка — — —

„Locolyt“ в Дан-

цігу, Lastadie 3.

Берлін,

Kuhlfüratengasse 123.

КНИГАРНЯ

Наук. Т-ва ім. Шевченка

Львів, Ринок 10.

поручає в роковини смерті Івана Франка отсі його твори:

Повісти і оповідання: БОРИСЛАВ СМІЄТЬСЯ — 4.50; ВЕЛИКИЙ ШУМ — 2.20; ЗАХАР БЕРКУТ, ПЕРЕХРЕСНІ СТЕЖКИ, ЯК ЮРА ШИКМАНЮК БРИВ ЧЕРЕМОШ 1.60.

Поезії: МОЙСЕЙ 1.—, ПАНСЬКІ ЖАРТИ 2.20, ІЗ ДНІВ ЖУРБИ SEMPER TIRO 2.—, ЗІВЯЛЕ ЛИСТЯ 2.—, З ВЕРШИН І НИЗИН, ВІРШІ НА ГРОМАДСЬКІ ТЕМИ — 0.20, ЛИС МИКИТА 2.50, ПРИГОДИ ДОН КІЩОТА 3.00.

Крім цього Книгарня має на складі много белетристичних і наукових творів Ів. Франка та всі відбитки важніших праць публікованих в Записках Наукового Товариства.

На провінцію висилаємо лише за готівку або за післяплатою. -- До кінця квітня множник 1,500.000.